A° 1845. N° 73.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Donderdag den 19 Junij.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

PARIJS den 16 junij.

Waarschijnlijk zal de Kamer der Gedeputeerden de beraadslagingen over de begrooting van uitgaven, waarmede zij zich heden weder heeft bezig gehouden, den 21 dezer ten einde brengen; met de begrooting van ontvangsten zal zij daarop in het begin der volgende maand gereed zijn, en alsdan spoedig hare werkzaamheden staken. Verscheiden wetsontwerpen, over welke de Kamer nog moet handelen, zullen tot de volgende Zitting verschoven worden.

— De berigten uit Algerië houden in, dat de maarschalk *Bugeaud* twee aanzienlijke strooptogten heeft gedaan, in welke hij vele gevangenen en een grooten buit meester is geworden. Genoemde Maarschalk had berigt ontvangen, dat *Abd-el-Kader* te Ksar-Peida, nabij Taguinee, vijf en veertig mijlen ten zuiden van Teniet-el-Had, verschenen was. Het was reeds bekend dat *Abd-er-Rhaman* eenig grondgebied, hetwelk hij meende dat tot Marokko had behoord, terug eischte; thans wordt berigt, dat de Keizer zeer onmatig in zijne eischen is, en zich landen wil toeëigenen, welke sedert onheugelijke jaren een deel van Algerië hebben uitgemaakt.

— Men verzekerde den 10 dezer te Madrid dat het bevel tot deportatie der twee redacteurs van een spaansch dagblad was ingetrokken; men zoekt zich thans te regtvaardigen door te zeggen dat deze maatregel uit vrees voor eene oproerige beweging der aanhangers van *Espartero* genomen was.

— Heden waren de 5 per cents geconsolideerden 121 fr. 90 cent. a contant en 122 francs 20 cent. tegen ultimo; de 3 per cents 83 francs 95 centimes a contant en 84 fr. 20 cent. tegen ultimo; de 3 per cents, leening van 1844, 84 francs 25 centimes; Spanje werkelijke schuld 38; dito 3 per cents 41, en dito passive 7 en 3 achtsten.

'S GRAVENHAGE den 17 junij.

Heden is alhier met de gebruikelijke plegtigheden gevierd de verjaardag van H. K. H. Mevrouw de Prinses van Oranje.

H. D. H. Mevrouw de Hertogin van Saksen-Weimar, vergezeld van den prins *Gustaaf Karel* en van de prinsessen *Anna* en *Amalia*, is eergisteren alhier aangekomen en aan *den Doelen* afgestapt.

HH. MM. de Koning en de Koningin hebben, onmiddellijk na hare aankomst, een bezoek bij de Hertogin afgelegd.

— In de zitting van de Tweede Kamer van heden zijn de beraadslagingen over de begrootingswetten voortgezet.

De heer *van Heemstra* zal tegen al de ontwerpen stemmen. Hij heeft vijf gronden tot algemeene afkeuring, als: 1°, de onvolledigheid der stukken en bescheiden, tot juiste beoordeeling der begrooting; 2°, gemis van goede comptabiliteit; 3°, de ter zijde stelling van het grondwettig voorschrift van art. 125; 4°, de te hooge opvoering der middelen, en 5°, het punt van de onvoorziene uitgaven, als blijk van vertrouwen op de Regering. Dat blijk kan hij niet geven, na de jongste verklaring over de grondwetsherziening. De Regering kan zich nu niet meer verschuilen achter het mom van vrijzinnigheid. Het is nu dan ook tijd om met open visier in het strijdperk te treden, en eene krachtige houding tegenover de Regering aan te nemen. Of zou men gelden moeten toestaan aan den Minister van Justitie, tot betaling welligt van verspieders voor de burgers, die van hun grondwettig regt gebruik maken? Of zou het zijn voor den Minister van Oorlog, om het stelsel van behoud door kracht der bajonetten vol te houden? Gaarne erkent de spreker dat er in de inrigting van de Rekenkamer vooruitgang bestaat; maar deze is de dienares van de wet, en de Regering behoort die na te leven. Hij verlangt dat de Regering alle wettelijke bepalingen eerbiedige. Mogt de wet onduidelijk zijn, dan kan de Regering een voorstel tot wijziging doen. De waarborgen nopens de Oostindische geldmiddelen beduiden niets. Op hetzelfde oogenblik, bij voorbeeld, dat het athenæum te Franeker wordt afgeschaft, schenkt men uit de koloniale kas de middelen om te Delft eene andere akademie te stichten. Aan zulk eene schijnbegrooting kan hij dus zijne goedkeuring niet hechten.

De heer *Gevers* zegt, dat zijne vroegere bezwaren liepen over het hooge cijfer, gebrek van bezuiniging en over den vorm. In 1843 heeft hij de meeste ontwerpen aangenomen, omdat er een rustpunt moest komen, en de finantiële nood moest wijken. Nu ziet hij geen gevaar of nadeelige gevolgen van eene verwerping te gemoet. Gaarne geeft hij toe, dat er groote verbeteringen in den finantiëlen toestand zijn gebragt, en doet hulde aan de veerkracht en den vasten wil des Ministers, wiens pogingen, door ondersteuning van welgezinden, goede vruchten hebben gedragen. Maar er moet, er kan nog meer bezuinigd worden. Ook blijkt er groot misbruik te zijn gemaakt in de af- en overschrijvingen. Nopens den stand der 's Rijks schatkist is niets bekend. Na nog meer andere bedenkingen te hebben ontwikkeld, verklaart de spreker, dat de aanneming van de begrooting zou stellen een nieuw antecedent tot bevestiging van dat alles, waartegen men met zoo veel grond is opgekomen, en dan zou het ten laatste weder moeijelijk vallen terug te keeren. Gemakkelijker is het de aanneming uit te stellen en de zaken te verbeteren. Hij zal tegen al de hoofdstukken stemmen, behalve het eerste misschien, bij welks aanneming het stelsel niet verloren gaat.

De heer *de Kempenaer* zegt dat er kwalen bestaan, die genezing vorderen. Wij hebben, zegt hij, pogingen aangewend om tot herstel te geraken, doch bevonden dat de Ministers onze tegenstanders zijn op dien weg. Zoodanige Ministers mag hij niet ondersteunen. Het politische leven was benadeeld; de materiële belangen waren even-zeer geschaad, wij zuchten onder een beschermend stelsel; de beloften van 1831 werden niet vervuld; de maatregelen, die de bronnen van welvaart moesten heropenen, handel en nijverheid bevorderen, zoo vele dringende wenschen werden niet verhoord. De Ministers verklaarden, dat niets in de staatsinrigting zou worden veranderd, geen der kluisters zou worden verbroken. Het schoone oogenblik is dan verloren gegaan, en wij treden eene treurige toekomst te gemoet. Maar hij, vertegenwoordiger, kan, mag een Ministerie, dat zóó handelt, niet ondersteunen. Er bestaat behoefte aan mannen van een vast stelsel, die met kracht op alle gangen des bestuurs het oog houden.

Bezuiniging wordt door de Ministers een tooverwoord genoemd, een woord, dat wordt misbruikt. Maar hij, de spreker, wenscht, dat het Staatsbestuur van Nederland worde vereenvoudigd. In 1814 had men kleinere schaal van Staatsinrigting, maar sedert 1815 is die op grooter schaal gebragt. En sedert de helft van het Koningrijk voor ons is verloren gegaan, moest het kleinste gedeelte de kosten van het geheel blijven betalen; zelfs is er in den lateren tijd uitbreiding van uitgaven ontstaan. Getuigt dat alles niet van den toestel van een oorlogschip op een binnenlandschen beurtman? Eene huishouding op zoo kostbaren voet kan en mag de spreker niet inwilligen. Beschouwt hij de begrooting meer van nabij, dan vindt hij haar niet steunende op wettelijken grondslag. Na dit in bijzonderheden betoogd te hebben, zegt hij dat, in het belang der Natie, thans de zaak niet tot een besluit moet worden gebragt. Waartoe overhaasting? Men heeft nog ruim den tijd ter verbetering. Wij zijn nu in de maand junij. In 1841 heeft men misschien niet anders kunnen handelen, dan over de bezwaren der begrooting heen te stappen; de meerderheid der Kamer begreep, dat men zich te vreden stellen moest met ministeriële beloften. Maar nu is dit onmogelijk, want stapt men thans weder over alles heen, dan zal elke volgende begrooting even onnaauwkeurig blijven.

De heer *Thorbecke* bestrijdt het gevoelen, dat, vermits de Regering getoond heeft omtrent de herziening der Grondwet eene overtuiging te koesteren, lijnregt strijdig met de zijne, hij verpligt zou zijn, haar de middelen te onthouden, om zich verder te handhaven en dus het regeren onmogelijk te maken. Is de Kamer van meening, dat de overtuiging der Ministers in strijd is met het belang des Vaderlands, dan kan zij die meening langs andere constitutionele wegen, door een bepaald voorstel of door een adres aan den Koning, uitdrukken. Hij kan niet zien, dat bij het vaststellen eener begrooting een *votum* van vertrouwen zou te pas komen. Bij zulk eene begrooting worden geldsommen toegestaan voor bepaalde einden aan verantwoordelijke ambtenaren. De vertegenwoordigers des volks zijn niet bijeen gekomen om te vertrouwen of te wantrouwen, maar om te beoordeelen. Weigering van begrooting is eene oorlogsverklaring of een dwangmiddel, en bij het hier op den voorgrond gestelde punt der Grondwetsherziening geldt het niet eene wettige of onwettige daad, maar een verschil van inzigten. De spreker nu durft de overtuiging van niemand geweld aandoen. Hij zou niet eens wenschen, dat de Regering uit een geest van transactie van hare overtuiging afging. In Engeland geeft men sedert lang, als de Ministers het vertrouwen der meerderheid van het Parlement verloren hebben, dit niet door eene verwerping der begrooting, maar door een adres aan den Koning te kennen. Daar is trouwens de staat van zaken geheel anders dan hier. De geheele maatschappij is in twee partijen verdeeld; elke partij vormt eene maatschappelijke en parlementaire dynastie, waarvan de eene het gezag in handen heeft, de andere het tracht te bekomen. Wanneer men daar komt tot het uiterste om een adres aan den Koning aan te bieden, houdende dat de Ministers het vertrouwen der Volksvertegenwoordiging verloren hebben, is zulk eene verklaring de overgave van het bewind aan de leiders der partij, die niet aan het roer was. — Niettemin acht de spreker de tegenwoordige begrooting onaannemelijk, zoowel om den vorm als om den inhoud; beroepende hij zich daarbij op het door andere sprekers aangevoerde. Hij zal zijne afkeurende stem ook tot hoofdstuk I uitstrekken; want ofschoon de beide eerste posten van dat hoofdstuk niet voor aanmerkingen vatbaar zijn, is dit wel het geval met den derden post, verliezende men daarbij uit het oog, dat de Grondwet de som van *f* 50,000 voor het onderhoud der koninklijke paleizen slechts als *maximum* heeft vastgesteld.

De heer *Cost Jordens* brengt bedenkingen in het midden nopens de comptabiliteit en andere punten. Het 1ste hoofdstuk neemt hij aan, maar wegens de overige wenscht hij zijne stem voor te behouden. Mogt hij ze afstemmen, het zal alleen aan de aangeduide bezwaren zijn toe te schrijven.

Ook de heer *Boreel* wil de zaak volstrekt met geene overhaasting behandelen. Indien de meerderheid het eerste hoofdstuk aanneemt, dan zal hij elk hoofdstuk afzonderlijk beschouwen. De Grondwetsherziening is voor hem, na het gebeurde, een gesloten boek. Hij zal de genomen beslissing laten buiten de beoordeeling van de voordragten der Regering.

De heer *Schooneveld* zegt, dat de Regering en de meerderheid der Kamer zich hebben verzet tegen eene andere wijze van beraadslagen dan de tegenwoordige. Wat is hiervan het gevolg? Dat het gewigtig tarief niet is kunnen doorgaan dan met opoffering van de voornaamste punten, en dat nu bij de beraadslaging der begrooting gisteren en heden zeer imposante minderheden zich tegen de begrooting verklaren. Op die wijze zal men telkens de moeijelijkheden van het reglement ondervinden. Ziedaar de vruchten van beraadslagingen, die de kracht der Regering ondermijnen; want de Regering is er toe gebragt om te onderzoeken, hoe zij de meerderheid zal erlangen. De spreker zal zijn afkeurend *votum* staven; hij vindt de begrooting op dit oogenblik niet rijp voor de behandeling, en het oogenblik daartoe ongunstig. Hij zal haar afstemmen in het belang van de Regering, de Vertegenwoordiging en de Natie.

De heer *van Panhuys* herinnert, dat sedert de laatste jaren tot herstel van 's Rijks finantien meer is gehandeld en gedaan, dan dit vroeger wel het geval geweest is. Dit is ook niet zonder vrucht geschied. Hij schaart zich onder die leden, die de begrooting echter zullen afstemmen, omdat zij de wijze van comptabiliteit niet kunnen goedkeuren en de inrigting en vorm der begrooting bij deze gelegenheid wenschen veranderd te zien.

Het vervolg der beraadslagingen is bepaald op heden avond ten half acht ure.

'S GRAVENHAGE den 18 junij.

In de avondzitting van gisteren voerde de heer *de Man* het eerst het woord. Hij wilde het goede, dat reeds in de finantien is gebragt, niet voorbijzien, maar mogt ook voor het verkeerde de oogen niet sluiten, en voegde zich dus bij hen die op eene volledige behandeling van de geldmiddelen aandrongen. Het is niet om het verlangen naar Grondwetsherziening dat hij de begrooting zal verwerpen, maar om de noodzakelijkheid van orde en naauwkeurigheid in die begrooting te doen uitkomen. Hij wordt daartoe te meer gedrongen door de verslagen van de Rekenkamer, en ziet daarin grond tot tegenspraak van de stelling des Ministers, dat in de finantien alle mogelijk licht en openbaarheid bestaat.

De spreker beschouwt de begrooting als één geheel. Wel is waar heeft de herziening der Grondwet in 1840 de wijze van beraadslagen gemakkelijker willen maken, maar de begrooting is daarom toch één geheel gebleven, en wel over een tijdvak van twee jaren loopende. Uit dat gezigtspunt zal hij, ofschoon ongaarne, tegen het eerste hoofdstuk stemmen.

De heer *Uytwerf Sterling* betoogt dat de Kamer zich zelve niet gelijk is gebleven. Laatstleden saturdag werd met algemeene stemmen tot de dadelijke beraadslagingen beslist, alleen met het verschil of zij gisteren of heden zouden aanvangen. En thans zijn velen, zonder nadere aanleiding, van eene tegenovergestelde meening. De redenaar meent dat de Kamer niet bevoegd is de beraadslaging uit te stellen. De staatsbegrooting is behoorlijk aangeboden en rijpelijk door de Kamer overwogen. De Regering heeft de aangevoerde bedenkingen beantwoord. De Kamer moet dus al of niet aannemen; tot uitstellen vindt men nergens de bevoegdheid. Waartoe zou, verder, het verzoek tot nadere overweging, of de afstemming, reeds dadelijk, van het eerste hoofdstuk leiden? De drie eerste daarin voorkomende posten zijn overeenkomstig de Grondwet. Wat valt daaraan te overwegen, of daarin te veranderen?

Het is, verder, onraadzaam, de beraadslagingen uit te stellen. Om van den vergeefschen arbeid, gedurende zoo vele maanden, niet te gewagen, in de volgende Zitting treedt een derde der Kamer af. Voor een gedeelte zullen er andere leden zijn. De begrooting zal op nieuw ingediend en onderzocht moeten worden. Loopt dit onderzoek al vóór het einde des jaars af, dan zal de afdoening ten laatste met overhaasting geschieden. Intusschen zijn er gewigtige wetten toegezegd, die dan onafgedaan zullen moeten blijven.

Men heeft beweerd, dat het noodzakelijk is de beraadslagingen uit te stellen: 1.° Om de afgesloten rekeningen van 1842 behoorlijk na te gaan. Daartoe is reeds gelegenheid geweest en, wat alles afdoet, die rekeningen komen stipt met de ramingen overeen. — 2.° Om aan de Regering gelegenheid te geven den vorm en de inrigting der begrooting te veranderen, en meerdere uitvoerige specificatien te geven. Maar, waarom nu eerst die aanmerking gemaakt, terwijl in het algemeen verslag het vertrouwen wordt uitgedrukt dat de Regering voor volgende begrootingen op meer specificatie bedacht zou zijn? Die details zijn ook doelloos, zoo lang de Regering het regt heeft om posten af en over te schrijven.

Men heeft ook gezegd dat de overgelegde staten niet voldoende voor de Rekenkamer zijn, omdat die staten ook niet in het bezit zijn van dat collegie. Thans echter zou daarbij niets gewonnen worden, dewijl de Regering het regt heeft de posten over te schrijven.

Onderanderen is ook nog gezegd dat men de beraadslagingen moest uitstellen, uit hoofde der middelen. Doch, men is daarom niet bevoegd het eerste hoofdstuk, hetwelk grondwettig is, af te stemmen.

De redenaar behandelt nog eenige der gemaakte overige bedenkingen, en zegt, onderanderen, hoe beweerd is dat de accijnsen te hoog geraamd zijn. Hem komt het echter voor, dat die raming zeer aannemelijk is.

Hoe kan men, vraagt hij, met het zeggen van onderscheiden sprekers, dat in de finantien veel verbetering, aanmerkelijke vooruitgang is gekomen, dat wantrouwen in de Regering overeenbrengen, hetwelk hij met leedwezen bij velen opmerkt? Zoo er vooruitgang bestaat, is het dan de pligt der Kamer dien goeden gang te belemmeren, de Regering in verderen vooruitgang hinderlijk te zijn? Hij zal daartoe de hand niet leenen, en kan zich dit niet verklaren in hen die steeds van constitutionele beginselen spreken, en dus in strijd met hunne woorden handelen.

Ten slotte zegt de spreker geen grond te vinden om het eerste hoofdstuk niet aan te nemen. Dit belet niemand die hoofdstukken af te stemmen welke te hoog of voor vermindering vatbaar zijn. Door dien constitutionelen gang te volgen handelt men in het waarachtig belang van Regering, Kamer en Natie.

De heer *de Monchy* ziet gaarne de opheffing van de fondsen te gemoet, maar dit geeft hem geene aanleiding

tot verwerping eener begrooting. Mogt later blijken dat de Regering niet tot de bedoelde opheffing overgaat, dan kan zulks eerst tot den harden maatregel voeren. De Rekenkamer heeft zich van haren pligt niet gekweten, anders zouden wij reeds veel verder zijn.

De heer *Enschedé* ziet geene noodzakelijkheid tot uitstel. Men heeft de zekerheid dat de Regering geene uitgaven geregulariseerd heeft, die niet aan de wet getoetst kunnen worden. In uitstel ziet hij slechts nadeel, ook voor den invloed naar buiten. Men moet geen mistrouwen verwekken, hetwelk nadeel aan het algemeen verkeer te weeg kan brengen. Door uitstel kan men geene lasten afschaffen. De rekeningen leeren dat er minder uitgegeven dan geraamd is. Dus putten de Ministers de begrooting niet tot den laatsten cent uit. De spreker erkent den duren pligt der Regering om niet op te houden met bezuinigen. Hij gelooft dat het Bewind aan dien pligt voldaan heeft. Er is eene vermindering van verscheiden tonnen gouds. Het cijfer van 70 millioen kan een *maximum* zijn, waarop later nog bespaard kan worden. Alle hoop bestaat dat die som zal kunnen bestreden worden door de gewone middelen; dat men zich niet misrekend heeft; dat de oostindische baten niet naar de berekeningen zullen falen.

De Natie heeft zich wel eene opoffering getroost, maar de nationale rijkdom is ook vermeerderd, want het crediet is versterkt en algemeen is het vertrouwen vermeerderd. De spreker zou het dus zeer onstaatkundig achten nu eene begrooting af te stemmen, die door de gewone middelen gedekt wordt.

De heer *Bruce* zal zich, bij mogelijke afstemming van het eerste hoofdstuk, ook tegen de andere hoofdstukken verklaren, omdat hij de begrooting als één geheel aanmerkt. Hij schetst een levendig tafereel van al het goede, dat in de laatste twee jaren is tot stand gebragt. En niettegenstaande dat alles acht hij voor het finantiewezen nog niet genoeg gedaan. Er heerscht nog geene genoegzame duidelijkheid. Ook vreest hij dat er een te kort, althans geen overschot, zijn zal. Want men rekent niet op de renten voor het Haarlemmermeer, en men heeft den verkoopprijs der domeinen onder de middelen genomen. Hij acht het wenschelijk dat op de dienstvermenging in de hoofdstukken worde teruggekomen, en beschouwt de af- en overschrijving als een aanmerkelijk misbruik. Nu de Rekenkamer dit zelve alzoo erkent, hoopt hij dat de Regering de volgende begrooting verbeterd zal inrigten. — Hij zal tegen het eerste hoofdstuk stemmen, want hij is, om bedenkingen van finantiëlen aard, tot uitstel gezind, niet om de zaak der Grondwetsherziening; immers, ofschoon hij zich voor het nemen van het initiatief verklaard heeft, wil hij binnen de palen der Grondwet blijven, en geene begrooting als tot dwang afstemmen.

De heer *van Rosenthal* verklaart zich tegen, uit hoofde der dikwerf aangevoerde, uit de begrooting geputte redenen.

De heer *den Tex* wil voortgaan op den weg der verbetering, en daartoe allezins medewerken. Hij zal zijne stem niet onthouden aan die hoofdstukken, waartegen hij geene overwegende aanmerkingen heeft.

De heer *Faber van Riemsdijk* zal voor het eerste hoofdstuk stemmen. Zijne bezwaren liggen in het beheer van 's Rijks finantien, maar hij steunt echter op de belofte der Regering, en ziet de voordragt van eene goede comptabiliteit te gemoet. Wat de tegenwoordige begrooting betreft, men geeft niet op waar daarop te bezuinigen valt.

Zijne Exc. de Minister van Finantien verdedigt, in eene uitvoerige rede, de begrooting in het algemeen (Zie dienaangaande het Bijvoegsel).

De beraadslagingen worden gesloten verklaard. Men gaat tot de stemming over. Het eerste hoofdstuk, het *Huis des Konings*, wordt aangenomen, met eene meerderheid van 37 tegen 19 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren *Hooft, Uytwerf Sterling, de Monchy, Druyvesteyn, Cost Jordens, Luyben, Repelaer, van Naamen, Backer, van Nagell, Scheers van Harencarspel, Gouverneur, Hinlopen, Star Busmann, de Backer, Enschedé, Corver Hooft, den Tex, Romme, van Sasse van IJsselt, Brouwer, Faber van Riemsdijk, Gevers, Telting, Nederburgh, de Jong, Corneli, Michiels van Verduynen, Hoffman, Modderman, van Heloma, Snouck Hurgronje, Jongsma, Strens, van Bleyswijk, Menso* en *van Akerlaken.*

Tegen hebben gestemd de heeren *Kniphorst, Thorbecke, van Rechteren, van Heemstra, Storm, van Rosenthal, Luzac, Anemaet, Wichers, Bruce, de Man, Schooneveld, van Twist, Boreel, van Goltstein, de Kempenaer, van Panhuys, van Dam van Isselt* en *Verwey-Méjan.*

Het vervolg der beraadslagingen is bepaald op heden ochtend ten elf ure. De vergadering werd bij half één ure gesloten.

— De volgende zijn de namen van de leden der Tweede Kamer, in wier plaats in julij aanstaande voorzien moet worden:

Voor Noord-Braband, de heeren mr. *P. Gouverneur* en jonkh. *L. J. B. van Sasse van IJsselt;* voor Gelderland, de heeren mr. *M. J. de Man* en *R. Scheers van Harencarspel;* voor Zuid-Holland, de heeren mr. *C. R. Nederburgh*, jonkh. *W. Boreel van Hogelanden*, jonkh. mr. *C. Repelaer van Molenaarsgraaf* en mr. *J. R. Thorbecke;* voor Noord-Holland, de heeren mr. *J. Enschedé*, jonkh. mr. *D. Hooft* en *F. C. W. Druyvesteyn;* voor Zeeland, de heer mr. *J. G. Hinlopen;* voor Utrecht, de heer *H. Menso;* voor Vriesland, de heer mr. *A. Telting;* voor Overijssel, de heeren mr. *G. J. Bruce* en mr. *W. H. Cost Jordens;* voor Groningen, de heer mr. *C. Star Busmann*, en voor Limburg, de heer *A. H. T.* baron *Michiels van Verduynen.* Te zamen 18 aftredende leden.

— Bij besluit van den 1 mei jongstleden heeft Z. M. tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd den kolonel van het eerste regement dragonders, *K. W. J. Storm de Grave.*

Bij besluit van den 17den dier maand heeft Z. M. benoemd: tot commandeurs der orde van den Nederlandschen Leeuw, de heeren *A. W.* baron *van Brienen van de Groote Lindt* en *A. van der Hoop*, leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, en *Ananias Willink*, te Amsterdam, en tot ridders van de gezegde orde, de heeren *J. J. Rochussen*, secretaris van de kamer van koophandel en fabryken te Amsterdam, *W. B. van Starckenborch van Straten*, te Amsterdam, en *E. L.* baron *van Tuyll van Serooskerken*, Kamerheer van Z. M. in buitengewone dienst, te Amsterdam.

Bij besluit van den 15 dezer heeft Z. M. tot lid der provinciale geneeskundige commissie in Noord-Holland benoemd den heer *K. Kaan*, apotheker te Haarlem, ter vervanging van wijlen den apotheker *H. D. Kruseman.*

Bij besluit van den 14 dezer heeft Zijne Majesteit tot directeur van het postkantoor te Dordrecht benoemd den heer *D. J. ten Zeldam Ganswijk.*

Bij besluiten van dezelfde dagteekening heeft Z. M. aan mr. *H. Machielsen*, op het daartoe door hem gedane verzoek, eervol ontslag verleend als 2den luitenant bij de dienstdoende schutterij te Arnhem, en tot 2den luitenant bij die schutterij benoemd *A. D. C. Balck*, thans korporaal, en aan *F. C. Canneel*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als 2den luitenant titulair instructeur bij de dienstdoende schutterij te Deventer, en bij dezelfde schutterij benoemd, tot 1sten luitenant à la suite, bepaaldelijk belast met de instructie van het corps, *M. Schaap*, gepensioneerd 1ste luitenant van het leger.

Bij besluit van den 10 dezer is aan den officier van gezondheid van de 3de klasse *J. A. Goedbloed*, dienstdoende bij het garnizoen te 's Gravenhage, bij gunstige uitzondering en zonder gevolgtrekking voor anderen, een eervol ontslag uit de dienst verleend.

Bij Hoogstdeszelfs besluit van den 16 dezer heeft het Z. M. behaagd, met ingang van den 1 julij aanstaande, de volgende adelborsten der 1ste klasse te bevorderen tot luitenants ter zee der 2de klasse, als: de adelborsten der eerste klasse *A. J. van de Poll, A. A. van Kervel, J. A. van der Muelen, J. W. van Rhijn, A. W. de Ruyter van Steveninck, P. van Lelyveld, J. J. B. de Jonge Oudraat*, jonkh. *H. P. Klerck, H. D. Slegt, J. K. van de Kruysse Pilaar, W. C. A. B. P. Arriens* en *K. G. W.* baron *van Wassenaar.*

— De Minister van Marine heeft aan de daarbij belanghebbenden verwittigd, dat zijne gewone audientie op vrijdag den 20 dezer geen plaats zal hebben.

'S GRAVENHAGE den 18 junij.

In de zitting van heden brengt de Commissie tot onderzoek van de adressen, behelzende bezwaren over de Surinaamsche zaken, verslag uit, bij monde van den heer *Bruce.*

Na herinnering van het deswege bij de Kamer voorgevallene, zegt de Commissie van onderzoek al het gewigt van de zaak gevoeld te hebben, die het hier gold. Het betrof de teederste belangen van eene Kolonie, in nauw verband staande tot Nederland, en wier bloei van grooten invloed op de ontwikkeling van de nijverheid in het Moederland kan zijn.

Na veelvuldige bescheiden ontvangen te hebben, was het, bij zoo groot verschil van meeningen, moeijelijk een rapport aan te bieden, dat in alle opzigten voldeed. De Commissie onderwerpt dit echter, met volkomen bewustheid van het meeste gebruik te hebben gemaakt van de ter harer beschikking gestelde hulpmiddelen.

Bij het rapport moesten als van zelf in aanmerking komen: 1°, het onderzoek naar de voorname oorzaken van den minderen bloei in de Kolonie; 2°, de middelen tot opbeuring en herstel; 3°, of de klagten tegen den Gouverneur-Generaal gegrond waren, en 4°, de houding des Ministers, ook in verband tot de jongst genomen besluiten.

Wat nu het eerste punt aangaat, de klagten der kolonie Suriname dagteekenen reeds van de helft der vorige eeuw. De redenen daartoe waren menigvuldig. Vooreerst waren zij te wijten aan de afwezigheid van eigenaren en planters, waardoor veel, op zoo grooten afstand, aan bloote administrateurs werd overgelaten, zoodat men zich nopens de waarheid der klagten niet met eigen oogen kon overtuigen, terwijl men van de strikte eerlijkheid der administrateuren niet altijd overtuigd kon zijn. De belangen werden toch vaak toevertrouwd aan personen, die minder het voordeel hunner meesters dan het hunne beoogden. Mindere opbrengsten waren daarvan het natuurlijk gevolg.

De tweede oorzaak van verval is de afschaffing van den onmenschelijken slavenhandel. De koffij, de suiker werden vroeger uitsluitend door menschenhanden bewerkt. Niet alleen dat door vermindering van handen de weg tot verdere ontginning werd afgesneden, maar ook de productie moest verminderen.

Eene derde oorzaak van verval is de daling in de prijzen der producten. Door de vermindering van de productie en de steeds dalende prijzen der voortbrengselen, waren de eigenaren in de onmogelijkheid verbeteringen daar te stellen, zonder bezwarende voorwaarden en hypotheken, waardoor de eigenaars werden verstoken van den eigendom; terwijl hooge belastingen, misnoegdheid en verval in de hand werkten.

Deze drie oorzaken liggen echter buiten bereik der Regering.

Er zijn echter nog andere gewigtige oorzaken van achteruitgang: willekeurige handelingen van verschillende Gouverneurs-Generaal sedert 1816. Daardoor is het welzijn van de Kolonie in de hartader aangetast. De geschiedenis van Suriname levert een aantal voorbeelden van willekeurige daden en van misbruik van magt. Weinig baatte het reglementen te maken of te verwisselen. Zoo hebben sommige Gouverneurs-Generaal een allezins ongepast en willekeurig gebruik gemaakt tot verhooging van belastingen, met verwaarloozing van de middelen tot finantieel herstel, met miskenning van hangende procedures, en niet nalevende verbindtenissen. Zoo is ook een misbruik gemaakt in het verleenen van gunsten, en heeft men zich dus te beklagen gehad over gedragingen, beneden de waardigheid van zulke hoog geplaatste ambtenaren. Dit is het kort overzigt van de handelwijze van sommige ambtenaren, die vroeger met het hoogste gezag zijn bekleed geweest.

De Commissie zal zich, ter staving hiervan, tot slechts een drietal handelingen bepalen:

Bij publicatie van 21 mei 1822 (koninklijk besluit van 8 maart) werd bepaald, dat de uitgaande regten betaald moesten worden in wisselbrieven op bekende handelhuizen in vier nederlandsche koopsteden, en welke wisselbrieven getrokken moesten worden in nederlandsch courant, op twee maanden zigt.

Bij resolutie van 28 october 1824 (koninklijk besluit van 11 julij) werd dit uitgestrekt tot het hoofdgeld der plantageslaven en het lastgeld der schepen in het Rijk behoorende.

In plaats van zich hieraan te houden, werden door de Regering wissels tegen hoogeren koers aangenomen, zoodat ten laatste *f* 300 surinaamsch geld naauwelijks *f* 100 nederlandsch meer deed. Dit gaf tot veelvuldige klagten aanleiding.

Bij besluit van 30 julij 1828 werd bepaald, dat het uitvoerregt der producten naar Nederland zou beloopen 5 per cent. In stede hiervan is dit veel hooger uitgestrekt, waardoor de belastingen soms meer dan het dubbel werden vermeerderd.

Voorts brengt de Commissie het gebeurde met de westindische bank bij. Zij heeft zich tot deze voorbeelden van willekeur willen bepalen.

Maar er zijn nog meerdere oorzaken van verval: ook de onzekere politische toestand, waarin de Kolonie verkeerde, bragt het zijne daartoe bij.

Opmerkelijk is het toch, hoe in minder dan 30 jaren drie regerings-reglementen in Suriname elkander zijn opgevolgd; telkens vonden er belangrijke veranderingen plaats; telkens ook werd de magt van den Gouverneur-Generaal vermeerderd, en werden de waarborgen voor de kolonisten verminderd.

Bij het reglement van 1815 hernieuwde men een hof van politie, zamengesteld uit den Gouverneur-Generaal en uit negen Raden, gekozen uit de gegoedste kolonisten. Bij staking van stemmen alleen had de Gouverneur-Generaal de beslissende stem, en was het dien Gezaghebber ontzegd de raadsleden eigener magt uit hunne betrekking te schorsen.

Bij het reglement van 1832 werd, ja, weder een Koloniale Raad ingesteld, doch maar van zes leden; en die Raad werd geheel van aard veranderd; een bloot adviserend collegie, alleen door den Gouverneur opgeroepen, en alleen kunnende beraden wat deze voordraagt. Hij was alleen verantwoordelijk jegens den Koning, en had de magt de Raadsleden te schorsen.

Die onzekerheid in stelsel was het gevolg van het begrip over het uitsluitend opperbestuur der Koloniën. Ieder opvolgend Gouverneur had deswege zijne eigen denkbeelden.

Wanneer nu de wetgevende magt niet alleen aan de Regering ware overgelaten, dan had deze, bij zoodanig verschil van inzigten, van hare bevoegdheid kunnen gebruik maken.

Maar nu werd de zoo onmisbare bestendigheid door onzekerheid vervangen. En deze onzekerheid heeft juist zeer ongunstig op Suriname gewerkt. Daardoor is het vertrouwen op de Regering geschokt; elke nieuwe bepaling werd met wantrouwen ontvangen. Daardoor zag men met vrees de toekomst in, nog vermeerderd door de regtspleging, welke veel te wenschen overliet. Na verloop van dertig jaren had deze in het Vaderland zelf vele verandering ondergaan; en op onze akademien zelf gaf men geen onderwijs in de wijze van procederen, welke in Suriname gevolgd wordt. Zoo moesten er de nieuw aankomenden eene practijk behandelen, waarvan zij niets geleerd hadden. De gevolgen en nadeelen hiervan behoeft de Commissie wel niet te ontwikkelen.

Nu werd een hooger beroep op den Hoogen Raad ingesteld, doch ook daar wordt het oud Hollandsch regt niet gebruikt.

De Commissie komt nu tot de groote nadeelen, die door de stremming in den geldsomloop, en door de agio van het gemunt geld, in vergelijking van het papier, werden veroorzaakt. De intrekking van het papieren geld vond veel berisping, doch ten onregte, naar het oordeel der Commissie. Het was onmogelijk geworden den eersten houder zijne schade te vergoeden. Later is opgerigt de westindische bank. De bedoeling daarbij was zeker goed, en aanvankelijk had de zaak gunstig gevolg; maar het kwaad van de agio vertoonde zich al spoedig op nieuw en het surinaamsch bankpapier daalde aanmerkelijk in prijs. De Commissie ontveinst het niet, dat er vervolgens te kortdoening van regten heeft plaats gehad, ofschoon zij toegeeft, dat de bank alleen is ingerigt tot hulp van de Kolonie, zonder dat de Regering daarvan eenig voordeel trok. De klagten moesten evenwel ten hoogste rijzen, bij de weigering van de bank.

Ten tweede komt de Commissie tot de hoofdmiddelen ter opbeuring van de Volkplanting.

Tot wegneming van de bezwaren komen, 1°, in aanmerking de politieke en die van de regtspleging.

Aan het eerste moet voldaan worden door het vaststellen van bepaalden regeringsvorm der Koloniën, door juiste omschrijving van de bevoegdheid der onderscheiden magten, en door gepaste waarborgen. Door eene doeltreffende bepaling zal de onzekerheid vervallen, en heeft men minder vrees voor gestadige verandering.

Aan het tweede bezwaar behoort te worden voldaan door de invoering van eene betere regtspleging.

Een tweede voornaam middel van herstel zal zijn, wanneer de Regering overgaat tot vervulling van de verpligtingen omtrent de westindische bank. De Minister erkent dat nog in omloop is voor één millioen aan bankpapier. De Commissie gelooft niet dat alle bankpapier behoeft te worden ingetrokken. Wanneer de Regering aan hare verpligting voldaan heeft, dan herstelt zich de goede circulatie gemakkelijker. Munt en papier kunnen zeer goed nevens elkander blijven.

Een derde middel van herstel zal bestaan in de maatregelen ter bevordering van de kolonisatie door Europeanen. Het is toch buiten twijfel dat de bevolking afneemt en dus de plantagien onvoldoende bewerkt worden. Dit eischt voorziening. En hoe verschillend ook gedacht wordt over den slavenarbeid, niemand in Nederland betwist het nuttige van de proeve tot kolonisatie door Europeanen.

De Commissie hoopt dat de proeve goed gelukken zal en de Kolonie daarin een blijk van belangstelling in haren toestand zal zien.

Een allerbelangrijkst middel tot herstel is, 4°, het daarstellen van een goed slavenreglement, in overeenstemming met de behoeften van den tijd. De bedoeling der Regering is nooit geweest om met dat reglement achterlijk te blijven. Veeleer zijn reeds voor twintig jaren pogingen daartoe aangewend. Later is ook eene commissie benoemd. De Regering behoort onvermoeid te overwegen alle bedenkingen, die zijn gemaakt en tot eene afdoening der zaak kunnen strekken. De wijziging van het reglement van 1784 is ook noodig om de vrijmaking van de slaven in naburige Koloniën. Hebben echter de meesten aan de gedane oproepingen tot dusverre voldaan? Neen. De Regering heeft voorzigtige en goede bedoelingen gehad; de eigenaars hebben niet medegewerkt.

Het is zoo, zij beweren dat de slaven bij hen zeer

menschelijk behandeld worden, overeenkomstig de voorschriften van zedelijkheid en godsdienst, en dat er dus geen nieuw reglement noodig is. Doch dit is evenwel noodzakelijk, om het algemeen toezigt op de plantagien te kunnen houden, waar men vreest dat het lot der slaven niet in allen opzigte goed is.

Op de omliggende Kolonien der Engelschen is de vrijmaking der slaven algemeen. De pligten der Regering strekken zich zoo ver niet uit; maar zij kan zich verstaan met de eigenaren, om de eigenaren voor de toekomst voor te bereiden.

De Regering moet dus de daartoe leidende pogingen op prijs stellen, wenschen dat de eigenaars medewerken en de adressanten geven daarvan de verzekering.

Nopens het derde hoofddeel, de klagten tegen den Gouverneur-Generaal, kan de Commissie kort zijn. Waartoe zou breedvoerige ontwikkeling leiden? Die ambtenaar is op zijn verzoek ontslagen, en een andere Gouverneur is door den Koning benoemd. De Commissie bepaalt zich te kennen te geven, dat zij met leedwezen gezien heeft sommige handelingen des gewezen Gezagvoerders, die minder geschikt waren om het vertrouwen en de medewerking der ingezetenen gaande te maken; dat hij niet in allen opzigte met de noodige omzigtigheid heeft gehandeld, en beter zou hebben gedaan zich minder aan den Engelschen Commissaris aan te sluiten.

Meent de Commissie dat niet te mogen ontveinzen, haar is echter geene enkele handeling bekend geworden, om den afgetreden Bewindhebber zoo te beschuldigen, als in het adres wordt gedaan.

De schorsing en geen eervol ontslag van een raadslid was welligt gestreng, maar stellig niet tegen het regeringsreglement. Een Raadslid mag niet uit het oog verliezen den eerbied aan den Gouverneur-Generaal, en ten andere had een lid slechts tijdelijke zitting in den Raad.

Ten vierde, de klagten tegen handelingen van den Minister van Kolonien. Die bepalen zich tot drie punten:

1.° De maatregel tot opheffing van het verbod op de agio van het bankpapier. — Om die klagt te beoordeelen, moet men het vroeger gebeurde herinneren. Het verbod van de agio moet als hoogst onstaatkundig beschouwd worden, doch die klagt kan niet den Minister, maar den Gouverneur-Generaal treffen.

Maar de Commissie merkt op, dat de zaak voor lang door den Raad besproken was, en er dus aan geene oppermagt kan gedacht worden.

2.° De zaak van den Engelschen Commissaris. Deze heeft zich te dikwerf met zaken bemoeid, vreemd aan zijne roeping. Die handelwijze verdiende afkeuring, moest eenen nadeeligen invloed uitoefenen op de slavenbevolking, en de Regering moest waken dat de Commissaris zich hield binnen de grenzen van zijne magt. Zij heeft zich zulks dan ook aangetrokken, en de klagte tegen haar is dus niet gegrond.

3.° Nu komt de klagte wegens het koninklijk besluit van 6 november 1844. Dit besluit gaf aanleiding tot tweeledige klagten, als: *a*, de vernietiging van het octrooi van 1682, en *b*, schending van art. 72 der grondwet.

Ad *a*. Die beschuldiging is van gewigtigen aard. De Commissie heeft opzettelijk onderzocht of het octrooi geschonden was, en of dit als eene soort van Grondwet kan beschouwd worden. Het hoofddoel van het octrooi was de goedkeuring door de hoogste magt van den Staat. Het was dus een contract, waardoor de Staat zich verpligtte jegens de Oostind. Compagnie. Met betrekking tot de ingezetenen was dit eene wet; doch er is zoo lang door eene partij aan de overeenkomst voldaan, als de andere er aan voldeed. Maar toen eindelijk de Compagnie kwam te vervalien, toen was de Staat ook niet meer van zijne zijde gehouden, en het octrooi hield op wet te zijn. Het was voor de bepaling van het beheer ingerigt; bestuurders en ingezetenen moesten zich daarnaar gedragen; zoo lang de wet bestond bestonden de wederzijdsche verpligtingen; zoo lang het octrooi bestond, konden de ingezetenen de striktste naleving daarvan vorderen.

Maar even waar is het, dat eene wet door eene latere kan worden vervangen.

Het octrooi der Compagnie is *jure et facto* afgeschaft. Maar de Commissie wil het niet ontveinzen dat er eene andere vraag bij haar is gerezen. Niettegenstaande de opheffing van de Westindische Compagnie is, zelfs onder de Engelschen, het octrooi blijven bestaan. Toen de Kolonie in 1816 weder aan ons kwam, had toen het octrooi van 1682 er kracht van wet? En moest de koloniale wet behouden worden, of kon de Koning, volgens de Grondwet, nopens het opperbestuur, dit veranderen?

De vraag lost zich dus hierin op: hoe ver het opperbestuur gaan mag?

De Commissie kan hier deze vraag niet in het breede behandelen. Genoeg, de Koning heeft het bestuur vastgesteld en het octrooi *facto* veranderd.

De Commissie komt hierna tot de zaak van het regt van ontslag. Het regt van ontslag is administratief, niet van de bevoegdheid der Kamer. Maar er moeten waarborgen voor de onafhankelijkheid van de regterlijke magt bestaan. Er kan van die afzettingen misbruik gemaakt worden, en dan zouden de ingezetenen zonder waarborg zijn. De Commissie is van oordeel, dat de koloniale regten tegen willekeur van de administrative magt moeten worden beveiligd.

Ad *b*. Nu blijft er nog over het niet hooren van den Raad van State. De Commissie kan tot haar leedwezen de klagten deswege niet ontkennend beantwoorden.

Art. 72 der Grondwet is duidelijk. Dit wil nopens maatregelen als die het hier geldt, dat de Raad van State worde gehoord. De Minister nu heeft verklaard dat dit niet heeft plaats gehad. Het lijdt geen twijfel dat de Raad van State had moeten gehoord worden; zonder deze is het regerings-reglement veranderd. Dezelfde vormen hadden moeten zijn in acht genomen als bij de zamenstelling van het reglement. Is het eene verschooning, dat de opheffing slechts was van tijdelijken aard? Neen. Niemand kunnen speciale maatregelen vergoelijken voorbijziening der Grondwet. Derhalve is inderdaad art. 72 der Grondwet niet opgevolgd.

En vraagt men nu, welke zijn de gevolgen van dat verzuim? Niemand kan ontkennen dat er aanmerkelijk verschil is in eene of andere overtreding der Grondwet. Het is niet hetzelfde of de zaak of de vorm wordt geschonden. Kan men die overtreding als eene werkelijke dwaling beschouwen, waarop teruggekomen wordt, dus kan zij niet van dat gewigt beschouwd worden. Is dit waar, dan ziet de Commissie geene zwarigheid den Minister hoegenaamd niet te vervolgen. De Commissie is toch overtuigd van de volkomen goede trouw des Ministers, en zij aarzelt dan ook niet om eene vervolging, wegens eene dwaling, te weigeren.

Hare slotsom is dus:

Van de ingebragte klagten waren sommigen niet van grond ontbloot, anderen overdreven, anderen geheel ongegrond, en veelal stonden zij in betrekking met maatregelen van een vroeger tijdvak, die niet ten laste der Regering kunnen komen, welke in den laatsten tijd blijken heeft gegeven, dat zij zich aan den toestand der kolonie veel gelegen wil laten liggen, en zoo er hier en daar onvoorzigtigheden zijn gepleegd, zulks dan is geschied met goede bedoelingen.

De Commissie eindigt met een tweeledig voorstel te doen:

1.° Zich te vereenigen met het advys van de Commissie voor de verzoekschriften, en dus het adres ter griffie neder te leggen, en

2.° Den Koning een eerbiedig adres aan te bieden.

Hoofdzakelijk zou dit zijn van den volgenden inhoud:

„ Sire, de Vertegenwoordigers van het Nederlandsche Volk, overtuigd van Uwer Majesteits belangstelling in de Westindische Volkplantingen, gevoelen zich verpligt eerbiedig ter kennis van Uwe Majesteit te brengen een verzoekschrift van handelaren en belanghebbenden bij die Kolonien, uit Amsterdam, bij de Kamer ingekomen, dat tot een opzettelijk onderzoek naar den toestand van die Kolonien heeft aanleiding gegeven, hetwelk het vroeger door Uwe Majesteit aan ons medegedeelde, nopens den achteruitgang dier Volkplantingen, heeft bevestigd.

„ Zij erkennen, dat verschillende omstandigheden, buiten het bereik der Regering, daartoe hebben medegewerkt, doch de daarstelling van de westindische bank heeft op den geldsomloop eenen hoogst nadeeligen invloed uitgeoefend, schoon met goede bedoeling door de Nederlandsche Regering opgerigt. Wij beschouwen deze zaak van zoodanig belang, dat wij vermeend hebben dit bij eerbiedig adres aan Uwe Majesteit te moeten kenbaar maken, terwijl de Staten-Generaal zich bereid verklaren om mede te werken tot het zamenstellen van wettelijke bepalingen, en des noods om door Rijks gelden aan de Kolonie te gemoet te komen. De Staten-Generaal maken van deze gelegenheid gebruik om de belangen der Westindiën aan Uwe Majesteit aan te bevelen, en hopen dat de Minister van Kolonien de juiste middelen tot opbeuring zal beramen."

De President stelt voor dit verslag te doen drukken, en de beraadslaging over de adressen en het rapport te bepalen op saturdag aanstaande. — Aangenomen.

Hierna worden de beraadslagingen over de begrooting hervat, en wel over hoofdstuk II (*hooge collegien van Staat*).

De heer *van Nagell* heeft daartegen bedenkingen.

De heer *van Rechteren* kan den weg, door de Regering gevolgd, niet bestendigen. Hij stemt tegen alle hoofdstukken, dus ook tegen deze voordragt.

De heer *Thorbecke* is tegen eene stelselmatige oppositie, en het nemen van dwangmaatregelen. Hij stemt overigens tegen de voordragt.

De heeren *van Goltstein*, *Luzac* en *Verwey-Méjan* ontwikkelen nog hunne gronden voor het uitstel van de behandeling der begrooting. De oplossing van hunne bezwaren achten zij niet voldoende. Het is niet genoeg om op andere Landen te wijzen, om gebrek aan specificatie te vergoelijken. De behandeling der begrooting is nog ontijdig. Men behoort betere kennis te hebben van het beloop der belastingen in dit jaar; de wetten nopens de suiker- en zout-accijnsen te kennen; meer nopens den finantiëlen staat in het algemeen ingelicht te zijn, enz.

Z. Exc. de Minister van Finantien verdedigt de voordragt; elders zijn de begrootingen oneindig onbepaalder dan hier; de vrees voor deficits koestert hij niet.

Ten slotte is met 36 tegen 20 stemmen dit hoofdstuk aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren *van Rechteren*, *Thorbecke*, *Kniphorst*, *Cost Jordens*, *van Nagell*, *Verwey Méjan*, *Wichers*, *de Man*, *Anemaet*, *Luzac*, *van Heemstra*, *de Kempenaer*, *van Rosenthal*, *Storm*, *Duymaer van Twist*, *Bruce*, *van Panhuys*, *van Dam van Isselt*, *Schooneveld* en *Gevers*.

Voortzetting der beraadslagingen heden avond ten half 8 ure, en wel over het IIIde hoofdstuk (*Buitenlandsche Zaken*).

— Bij besluit van 17 mei jongstleden heeft Zijne Majesteit tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd den heer *J. D. K.* baron *van Heeckeren van Twickel*, Hoogstdeszelfs kamerheer in buitengewone dienst.

Bij Zijner Majesteits besluiten ven den 17 junij zijn benoemd:

Tot kantonregter te Voorburg, mr. *G. B. Emants*, advocaat te 's Gravenhage; tot plaatsvervangend kantonregter te Brouwershaven, *J. Hoogeboom*, lid van den raad der gemeente Renesse; tot regter in de arrondissements-regtbank te 's Gravenhage, mr. *F. L. Certon*, thans regter-plaatsvervanger in dezelve regtbank, en tot regter-plaatsvervanger in de voormelde regtbank, mr. *G. M. van der Linden*, advocaat aldaar.

ROTTERDAM den 18 junij.

De verjaardag van H. K. H. Mevrouw de Prinses van Oranje is gisteren alhier op de gebruikelijke wijze gevierd.

Berigten uit Stettin van den 12 dezer melden, dat HH. KK. HH. prins en prinses *Frederik* der Nederlanden, met derzelver Kinderen en vergezeld van de prinsen *Karel* en *Albert* van Pruissen, dien dag aldaar waren aangekomen. De gezamenlijke Vorstelijke Personen hadden zich terstond naar Swinemünde begeven, van waar zij de reis naar St. Petersburg zouden voortzetten.

— In de vergadering van kiezers in het district, hoofdplaats Sommelsdijk, dezer dagen gehouden, is tot lid der Staten van de provincie Zuid-Holland herkozen de heer *P. N. J. Lette Anemaet*, te Oude Tonge.

— Op woensdag den 25 dezer zal aan 's Rijks marinewerf alhier eene publieke verkooping plaats hebben van eenige onbruikbare artikelen, bestaande uit oud ijzer, touw, gewerven, sabels en eene partij meubelair, benevens eene aanzienlijke hoeveelheid eiken brandhout enz. enz.

— Kapitein *C. P. Kuyper*, van Panaroekan in Texel binnen, heeft den 8 dezer op de hoogte van Goudstaart gepraaid Zr. Ms. fregat JASON, kapitein-luitenant *J. F. D. Bouricius*, uit Vlissingen naar Batavia.

— Het vertrek van den Koning en de Koningin der Belgen naar Londen is tot den 25 dezer uitgesteld.

Verscheiden Belgische dagbladen deelen op eene stellige wijze het berigt mede, dat het Belgisch Ministerie binnen weinige dagen ontbonden zal worden; een dezer bladen voegt hierbij, dat de heer *Nothomb* eene benoeming tot minister-plenipotentiaris te Berlijn zal erlangen.

— De meerderheid van den Zuricher Regeringsraad heeft besloten, de vroegere instructie aan de afgevaardigden uit dat Kanton te hernieuwen, en hun in last te geven alles aan te wenden om de opneming der Jezuitenorde in Lucerne te helpen verhinderen. De Commissie uit den Grooten Raad te Lucerne heeft den 11 dezer haar verslag uitgebragt, en ten slotte als hare meening opgegeven dat volstrekt geene amnestie, hoegenaamd ook, verleend behoorde te worden, maar dat men alleen met de voltrekking van het vonnis, over de minst schuldigen uitgesproken, wachten zou tot na de beslissing over al of niet begenadiging. De Groote Raad heeft gevolgelijk beslist, dat het verlangen naar eene algemeene en onvoorwaardelijke amnestie niet kon worden ingewilligd, en evenmin eene amnestie tegen schadeloosstelling verleend. Het gerucht verspreidde zich dat dr. *Steiger* bewilligd had in eene verbanning naar Genua of Alessandria, waar hij onder het opzigt der hooge politie zou gesteld worden.

Getrouwd
W. C. DE VLETTER
en
J. KRAMER.

J. P. DE KEYSER,
beroepen Predikant te Varsseveld,
en
Rotterdam den 18 Junij 1845. L. M. KRAMER.

Getrouwd
H. SCHRÖDER
en
Rotterdam den 18 Junij 1845. M. C. VAN RIJNBACH.

Getrouwd
A. VAN SON
en
Rotterdam den 18 Junij 1845. S. J. H. VAN GIJSEN KONING.
Eenige kennisgeving.

Getrouwd
H. W. LEYGRAAFF,
Weduwenaar van C. DE COCK,
met
Rotterdam den 18 Junij 1845. L. VAN BEEST,
Weduwe van J. J. KEPPELE.
Eenige en algemeene kennisgeving.

Getrouwd
B. J. SUERMONDT
en
Rotterdam den 18 Junij 1845. G. C. VAN SANTEN KOLFF.

Rotterdam den 12 Junij 1845. Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON S. L. VAN VOLLENHOVEN, geliefde Echtgenoot van
J. VAN HOBOKEN.

Heden beviel van eene DOCHTER ANNA MARIA DE GROOT, geliefde Echtgenoot van
Rotterdam den 15 Junij 1845. A. J. VAN GASTEL.

Heden verloste van eene DOCHTER *S. F. RUTSCH*, geb. DE JONG.
Rotterdam den 16 Junij 1845.

Heden verloste allervoorspoedigst van eene DOCHTER *L. WOLVEKAMP*, geb. KETELAAR.
Berkenwoude den 17 Junij 1845.
Eenige kennisgeving.

Heden overleed alhier, tot mijne innige droefheid, na een langdurig en smartelijk lijden, mijne Huisvrouw, HUBERTA STOEL, in den ouderdom van nagenoeg 70 jaren. Hare werkzame levenswijze en onvermoeide zorgen zullen ieder, die haar gekend heeft, doen beseffen hoe groot het verlies is dat zoo wel hare beide Kleinkinderen als mij allergevoeligst treft.
Hellevoetsluis den 16 Junij 1845. J. BIENTJES.

Na eene korte doch hevige ongesteldheid behaagde het God, heden, tot bittere droefheid van mij en onze wederzijdsche Betrekkingen, mijn hartelijk geliefden Echtgenoot, ELIAS JACOBUS DE LANGE, in den leeftijd van 39 jaren, tot zich te nemen. Slechts bijna negen jaren mogt ik vereenigd zijn met hem, die, om zijn beminnelijk karakter en echt christelijken wandel, door al zijne Bekenden werd geacht en bemind.
Rotterdam den 14 Junij 1845. A. H. WALGER,
Wed. E. J. DE LANGE.

De **AFFAIRE** in **WIJNEN** en **GEDISTELEERD**, door den Overledene gedreven, zal door mij op denzelfden voet voortgezet worden, waartoe ik mij in het gunstig aandenken zijner Vrienden aanbeveel.

Heden avond overleed, diep betreurd door zijne Kinderen, Behuwdkinderen en Betrekkingen, onze waarde Vader en Behuwdvader, WILLEM HAAXMAN, in den ouderdom van circa 68 jaren, ten gevolge van eene zenuwberoerte.
Rotterdam den 13 Junij 1845. D. J. HAAXMAN,
mede uit naam van Broeders en Zusters.

De *Apotheek* zal provisioneel onder toezigt van *P. J. Haaxman*, Apotheker te Leyden, en den Heer *F. H. L. Broedelet*, Apotheker alhier, worden gecontinueerd.

Heden nacht ontsliep, in den bloeijenden leeftijd van ruim 22 jaren, onze geliefde jongste Zoon en Behuwdzoon, EVERARD DIONITIUS; eene uitterende ziekte maakte een einde aan zijn voor ons zoo dierbaar leven. Ieder ouderhart zal onze diepe smart, wegens dit onherstelbaar verlies, beseffen. Ootmoedige berusting in Gods bestuur en de hope des wederziens is onze troost en bemoediging.
J. C. VAN HOMRIGH.
Rotterdam den 16 Junij 1845. M. J. VAN HOMRIGH,
geb. OVERDIN.
Eenige en algemeene kennisgeving, zoo binnen als buiten de Stad.

Heden overleed, tot diepe droefheid van mij en mijne eenige overgebleven Dochter en Aanbehuwdzoon, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer JAN KEEGEL, in den ouderdom van 61 en een half jaar.

Rotterdam G. J. BOOGMANS,
den 16 Junij 1845. Wed. J. KEEGEL.

*** STOOMBOOTVAART TUSSCHEN ROTTERDAM EN HULL, **voor Passagiers en Goederen.**

De **Emerald Isle,** Kapitein *J. W. Bouch*, vertrekt van Rotterdam naar Hull **iederen Saturdag morgen,** van Hull naar Rotterdam **iederen Woensdag avond.**

Adres bij ***J. B. CROL & Co.***

*** NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Junij en Julij 1845.

DIENST TUSSCHEN

ROTTERDAM en ANTWERPEN.

Van Rotterdam naar Antwerpen

Maandag	23 Junij,	's morgens ten	7½ ure,
Woensdag	25 „	„ „	9 „
Vrijdag	27 „	„ „	10½ „
Saturdag	28 „	„ „	11 „
Maandag	30 „	„ „	1½ „
		('s nachts tusschen 29 en 30),	
Woensdag	2 Julij,	's morgens ten	3 ure,
Vrijdag	4 „	„ „	4½ „
Saturdag	5 „	„ „	5 „
Maandag	7 „	„ „	7 „
Woensdag	9 „	„ „	8 „

Van Antwerpen naar Rotterdam

Dingsdag	27 Junij,	's morgens ten	1½ ure
		('s nachts tusschen 23 en 24),	
Donderdag	26 „	's morgens ten	3 ure,
Zondag	29 „	„ „	5 „
Maandag	30 „	„ „	6 „
Woensdag	2 Julij,	„ „	8 „
Vrijdag	4 „	„ „	9½ „
Zondag	6 „	„ „	10½ „
Maandag	7 „	„ „	11 „
Woensdag	9 „	„ „	1 „
		('s nachts tusschen 8 en 9).	

ROTTERDAM. — LONDEN.

Van Rotterdam naar Londen

Dingsdag	24 Junij,	's namiddags ten	2 ure,
„	1 Julij,	's morgens	„ 9 „
„	8 „	's namiddags	„ 1½ „

Van Londen naar Rotterdam

Zondag	29 Junij,	's middags ten	12 ure,
„	6 Julij,	„	„ 12 „
„	13 „	's morgens	„ 9 „

*** AANKONDIGING,

ter voldoening aan Art. 4, n.° 7, 3de lid van het Wetboek van Burgerlijke Regtspleging.

Uit een Exploit, gedaan door *DANIEL HENDRIK CORNE*, Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam, den achttienden Junij 1800 vijf en veertig (geregistreerd), blijkt, dat SUSANNE BARENDINE BASTET, vroeger wonende te Rotterdam, thans in de gemeente Voorburg, heeft doen Dagvaarden haren Man, **ROCHUS HEINISH**, bevorens Instrumentmaker te Rotterdam, doch van daar vertrokken zonder dat dezelve op eene of andere wijze van zijn aanwezen heeft doen blijken, om te compareren op Maandag den drie en twintigsten Junij 1800 vijf en veertig, des voormiddags ten kwart vóór elf ure, in het Geregtsgebouw aan het Haagscheveer binnen laatstgemelde Stad, voor de Edel Achtb. Heeren Regters Mrs. *VAN GENNEP* en *BICHON VAN IJSSELMONDE*, als Commissarissen, benoemd bij geregistreerde dispositie, gegeven door voornoemde Regtbank den zeventienden dier maand, op daartoe door de Requirante aan dezelve ingediend verzoekschrift, en zulks ten einde op den inhoud daarvan te worden gehoord, strekkende tot verkrijging admissie *gratis*, om te mogen procederen, ten fine als is bepaald bij Art. 523 en volgenden des Burgerlijken Wetboeks.

HIRSCHMANN, *Procureur.*

*** De gewone **JAARMARKT** of **KERMIS** te *BRIELLE* op den 14 Julij aanstaande invallende, zal de **Loting** voor de **Standplaatsen** op den 11 dezer maand op het Raadhuis aldaar plaats hebben; *Dobbelen Rijfelaars* zullen niet worden toegelaten en alle *Bedelarij* geweerd blijven. Brieven aan den Marktmeester *franco.*

*** De POST van **BINNENVADER** en **ONDERWIJZER** in de ***Fundatie van de Vrouwe van Renswoude***, te ***Delft***, op den 1 September 1845 zullende komen te vaceren, worden alle Ongehuwde Personen, welke tot gemelden Post genegen mogten zijn, en tevens de geschiktheid bezitten tot het geven van Onderwijs in de Nederduitsche, Fransche, Engelsche en Hoogduitsche Talen, het Rekenen, de beginselen der Geschiedenis, Wis- en Aardrijkskunde, en daarvan, zoo wel als van een goed zedelijk gedrag, voldoende bewijzen kunnende produceren, uitgenoodigd zich ten spoedigste, en wel vóór den 1 Julij aanstaande, aan te melden bij REGENTEN der gemelde Fundatie.

*** De **ADMINISTRATIE** der ***Nederlandsche Zieken- en Begrafenis-Maatschappij***, gevestigd te 's Gravenhage, berigt bij deze hare Leden, in de gemeente Vlaardingen woonachtig, dat, aangezien **JOHANNES NEYTS**, door het verregaand misbruik maken van het hem geschonken vertrouwen, zich heeft betoond onwaardig te zijn langer de betrekking van AGENT te Vlaardingen te vervullen, zij hem van af den 9 dezer hebben ontslagen, en in deszelfs plaats benoemd den Heer **P. J. KIKKERT.**

Geschikte PERSONEN, die in staat zijn tot Borgtogt te storten eene Som van *f* **150**, of wel een gegoed Burger aan te wijzen die zich tot deze Borgstelling schriftelijk verbindt, en genegen mogten zijn om als **AGENT** of **BODE** der Maatschappij te worden aangesteld in de Gemeenten *Schoonhoven, Gorinchem, Streyen, Woerden, Oudewater, Maassluis, Sommelsdijk* of *Nieuwetonge*, kunnen zich daartoe, met opgave van Woonplaats en Beroep, met *franco* Brieven, aan de Administratie aanmelden.

Namens de Administratie,

's Gravenhage *De Hoofd-Administrateur,*
den 17 Junij 1845. G. W. S. ZIMMERMAN.

*** DELFTSCHE KERMIS.

CIRQUE ÉQUESTRE, VAN DEN HEER Ed. WOLLSCHLÄGER,

in het groote ronde Gebouw, op de Paardenmarkt.

Op HEDEN den 19 Junij en gedurende de Kermis alle avonden, **ÉQUESTRISCHE** en **GYMNASTISCHE EXERCITIEN, GROOTE MANOEUVRES** en buitengewone **KUNSTOEFENINGEN** van verscheiden **Gedresseerde Paarden.** — De Voorstellingen zullen iederen avond afgewisseld en door Programma's bekend gemaakt worden.

*** PLAATS *REINEVELD*,

BIJ DELFT.

Op HEDEN, Donderdag 19 Junij 1845, des namiddags, **MUZIJK** en **ZANG**, door het Gezelschap **de Blaauwjassen.**

*** PLAATS *DE ADELAAR*,

AAN DE HEUL.

LUCHTREIS VAN DEN HEER C. KIRSCH,

op HEDEN, Donderdag den 19 Junij 1845.

De Ondergeteekende heeft de eer het geciviliseerd Publiek te berigten, dat de Heer ***C. KIRSCH*** zal Opstijgen met eenen geheel nieuwen, buitengewoon fraaijen, extra grooten, met Waterstof-Gaz gevulden, expresselijk alhier vervaardigden **Satijnen LUCHTBALLON** met **Valscherm**, vervaardigd naar eene nieuwe constructie.

Met de VULLING van den Ballon zal worden aangevangen des namiddags ten 3 ure, en de Opstijging ten 6 ure plaats hebben; zijnde de Plaats ten 2 ure reeds voor het Publiek geopend.

Tot de zamenstelling van dezen Ballon, die eene inhoudsgrootte van **5600** kub. voeten heeft, zijn **780** ellen Satijn gebezigd.

Vóór, onder en na de Opstijging zal zich afwisselend een goed bezet **HARMONIE-ORCHEST** doen hooren.

Het Buffet zal van alle Ververschingen ruim voorzien zijn.

De Entree is bepaald op f 1.10 de Persoon.

C. LEHMANN.

*** DIEFSTAL VAN BANKNOTEN

bij de Heeren Bankiers

ROGERS & Co.,

TE ***LONDEN.***

LET WEL.

Het Publiek wordt minzaam herinnerd, wel acht te willen geven op de Nommers en bijzonder op de Dagteekeningen der Vijf- Tien- Twintig- Dertig- Veertig- Vijftig- Honderd- Tweehonderd- Driehonderd- Vijfhonderd en Duizend Ponds **ENGELSCHE BANKNOTEN**, die in betaling zouden kunnen worden aangeboden, en dezelve, alvorens te verwisselen, na te zien en te vergelijken met de Lijsten der gestolen Banknoten van de Heeren ***ROGERS & Co.***, welke meermalen, ook in deze Courant, vermeld zijn.

De Betaling van al de ontvreemde Banknoten is geschorst, en zij welke Lijsten van dezelve bekomen hebben worden vriendelijk verzocht, die ter vergelijking te bewaren, terwijl dezulken welke nog geene Lijsten mogten ontvangen hebben uitgenoodigd worden, daarom met den Post of langs eenen anderen weg aan eenig Bankiershuis binnen Londen te schrijven, als: aan de Heeren *ROGERS & Co.*, Bankiers, Clement's Lane, Lombardstreet; aan den Heer *FRANCIS HOBLER*, Solliciteur, n.° 26, Bucklersbury, Mansion House; aan de Heeren *JOHN* of *DANIEL FORRESTER*, Mansion House; aan een der Politie-Kantoren der Hoofdstad, of aan de Heeren *BLADES & EAST*, Drukkers, Abchurch Lane, te Londen.

*** Degenen welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den Boedel van wijlen **LEENDERT VAN DER SLUYS**, in leven ***Koopman en Aannemer van Publieke Werken***, gewoond hebbende en onlangs overleden te Brouwershaven, worden verzocht daarvan opgave te doen ten Kantore van den Notaris *C. J. VAN DER HALEN*, aldaar, vóór den 1 Julij aanstaande.

*** Wegens den Opbouw van het Huis ***de Zwaan***, op den hoek der Zeevischmarkt, zal het **LOTERIJ-KANTOOR** van *NATHANS en VAN WITSEN* voor alsnog gehouden worden aan den anderen hoek, het tweede Huis van het Hang, wijk C, n.° **194.**

De **Trekking** begint op aanstaanden Maandag den 23 dezer.

*** Op N.° **12339** de Prijs van ***f* 50,000,**
„ „ **3424** „ „ „ - **20,000** (Half Lot),
„ „ **20187** „ „ „ - **20,000,**
„ „ **7715** „ „ „ - **10,000,** benevens
een aantal Prijzen van - **1250** en ***f* 1000,**
zijn in de afgeloopen 195ste Kon. Ned. Loterij getrokken ten Kantore van ***M. WOLFSBERGEN***, Groote Zeevischmarkt, B, 336, te Rotterdam, alwaar voor de 196ste Loterij, welke aanstaanden Maandag een aanvang neemt, **HEELE** en **GEDEELTEN** van **LOTEN**, volgens Plan, te bekomen zijn.

*** Magnetic Electric Ring.

Om aan de vele aanvragen uit Rotterdam en omliggende plaatsen te voldoen, heeft de Directie van het Nieuwe Verkoophuis, N.° 45, Nieuwendijk, hoek van de Vrouwensteeg, te Amsterdam, het voor doelmatig gehouden, om bij den Heer *W. STEIN*, Instrumentmaker in *Physische, Optische* en *Mathematische Instrumenten*, Steiger n.° **401**, bij de Hoenderbrug, een Depôt te vestigen, en kan men zich aldaar van den voortreffelijken **RING** voorzien, dewelke al zoo vele **Rhumatike- en Zenuwen-lijdenden** genezen heeft; dezelve kan niet genoegzaam gerecommandeerd worden, daar tot heden voor deze ziekten geene betere uitvinding bekend is. Bij iederen Ring wordt een afzonderlijk bewijs afgegeven, waaruit men zien kan voor welke Ziekten deze Ring doelmatig is. De prijs derzelve is zoo gering gesteld, dat, van welken Stand ook, gebruik daarvan gemaakt kan worden, zijnde **50** *centen* per Stuk.

*** Bij den Ondergeteekende wordt, gedurende deze **Kermis**, eene geschikte gelegenheid aangeboden tot het gebruiken van **IJS**, different **GEBAK** en allerlei soorten van **BAVAROISES**, waartoe hij zich in de gunst van zijne geëerde Stadgenooten en Begunstigers aanbeveelt.

M. J. DRABBE,
Delft den 19 Junij 1845. *Confiseur.*

*** MAGAZIJN VAN GEBORDUURDE GOEDEREN.

Ontvangen een uitmuntend assortiment Lange en Korte **Geborduurde KINDERJURKEN**, zeer elegante **LIJFJES**, en wat tot dat Artikel meer behoort, als mede differente andere **Geborduurde GOEDEREN** en **KANTEN** enz., tot vaste prijzen.

Hoogstraat, H, n.° 24. E. M. MOEREL.

*** Een **CANDIDAAT-NOTARIS** verlangt op een **Notarieel Kantoor** werkzaam te zijn, of met eenen Notaris in billijke overeenkomst te treden. Hierop reflecterenden gelieven zich, met *franco* Brieven onder de letters A Z, te adresseren bij den Boekhandelaar *P. M. BAZENDIJK*, te Rotterdam.

*** Men vraagt voor eene JUFVROUW, tegen October of November, eene gedeeltelijk **GESTOFFEERDE KAMER**, met bijzondere **Slaapplaatsen**. Adres, onder de letter D, bij den Boekhandelaar *C. D. CUPERUS*, aan de Noordblaak.

*** Een **BENEDENHUIS** ***TE HUUR***, op een der Beste Standen van de Noordblaak, wijk D, n.° 179, te Rotterdam. Te bevragen aldaar.

*** OPENBARE VERKOOPING.

De Notarissen *BEIJERMAN & CAZAUX*, residerende te Rotterdam, zijn voornemens op Woensdag den 2 Julij 1845, des namiddags ten 4 ure, in het Huis der Notarissen, aan de Gelderschekade aldaar, in het openbaar te veilen en verkoopen:

N.° 1. Een hecht, sterk en gunstig ter Nering staande **HUIS**, waarin de ***Loodgieters-Affaire*** wordt uitgeoefend, met **BOVENWONINGEN** en **ERVE**, staande en gelegen binnen de stad Rotterdam, aan de zuidzijde van het Hang, op den westhoek van de Simon Nekke- of Fonteinsteeg, wijk C, n.° 235, Kadaster sectie O, n.° 418. In de Grondbelasting over 1845 aangeslagen op *f* 30. 23. Verhuurd, te weten: het Benedenhuis tot 1 Augustus 1845 tegen *f* 150 per jaar, eene Bovenwoning tegen *f* 12. 50 per drie maanden, makende *f* 50 per jaar, eene andere Bovenwoning tegen *f* 1. 10 per week, makende *f* 57. 20 per jaar, en nog eene Bovenwoning tegen *f* 8. 50 per drie maanden, makende *f* 34 per jaar, te zamen *f* 291. 20 per jaar.

N.° 2. Een hecht en sterk **HUIS** en **ERVE**, waarin eene ***Water- en Vuurnering*** wordt uitgeoefend, staande en gelegen binnen de stad Rotterdam, nevens of achter het voorgaande, aan de westzijde van de Simon Nekke- of Fonteinsteeg, wijk C, met het volgende te zamen in de Wijkverdeeling bekend onder n.° 234, doch bij het Kadaster afzonderlijk sectie O, n.° 417. In de Grondbelasting over 1845 aangeslagen op *f* 6. 65. Verhuurd tegen *f* 1. 60 per week, makende *f* 83. 20 per jaar.

N.° 3. Een hecht en sterk **HUIS, BOVENWONING** en **ERVE**, mede staande en gelegen binnen de stad Rotterdam, aan de westzijde van de Simon Nekke- of Fonteinsteeg, nevens het voorgaande, wijk C, en met het vorige te zamen in de Wijkverdeeling bekend onder n.° 234, doch bij het Kadaster afzonderlijk sectie O, n.° 416. In de Grondbelasting over 1845 aangeslagen op *f* 10. 75. Verhuurd, te weten: de Benedenwoning tegen *f* 1 per week, makende *f* 52 per jaar, de Bovenwoning tegen 70 *cents* per week, makende *f* 36. 40, te zamen *f* 88. 40 per jaar.

N.° 4. Een hecht en sterk **PAKHUISJE**, met **BOVENWONINGEN** en **ERVE**, mede staande en gelegen binnen de stad Rotterdam, aan de westzijde van de Simon Nekke- of Fonteinsteeg, nevens het voorgaande, wijk C, n.° 233, Kadaster sectie O, n.° 415. In de Grondbelasting over 1845 aangeslagen op *f* 8. 70. Verhuurd, te weten: het Pakhuis tegen *f* 5. 75 per drie maanden, makende *f* 23 per jaar, eene Bovenwoning tegen 65 *cents* per week, makende *f* 33. 80, en eene andere Bovenwoning tegen 50 *cents* per week, makende *f* 26, te zamen *f* 82. 80 per jaar.

De voorschreven Percelen zullen, na afzonderlijke Veiling, eerst separaat en daarna te zamen gecombineerd worden Afgeslagen.

N.° 5. EEN ZEVENDE GEDEELTE in de na te melden **FONDSEN**, belast met Vruchtgebruik ten behoeve van den Heer *Nicolaas van Aken*, zijn leven lang gedurende, en gezamenlijk onder administratie van genoemden Heer *Nicolaas van Aken* en van den Heer *Benjamin Rouffaer*, beide te Rotterdam, te weten:

a. f **11,000** Kapitaal Nederlandsche Nationale Werkelijke 2½ per cents rentegevende Schuld, op het Grootboek ingeschreven.

b. f 3,500 Kapitaal dito 4 per cents rentegevende Schuld, mede op het Grootboek ingeschreven.

c. f **800** Kapitaal dito 3 per cents rentegevende Schuld, al mede op het Grootboek ingeschreven.

d. f **100** Kapitaal dito 4 per cents rentegevende Schuld in een Certificaat, van het Administratie-Kantoor van de Heeren *Ketwich & Voombergh c. s.*, te Amsterdam.

e. f **100** Kapitaal dito 3 per cents rentegevende Schuld, in een Certificaat van het Administratie-Kantoor van de Heeren *Jan van der Hoop c. s.*, te Rotterdam, en

f. Een Klein **SALDO** in Gereed Geld.

Zijnde voorschreven Fondsen, behalve met gemeld Vruchtgebruik, nog bezwaard met eene som van *f* 1574. 78, aan het Rijk verschuldigd voor Successieregt, wegens den eigendom, doch waarvan de betaling opgeschort kan blijven tot op het vervallen van het Vruchtgebruik.

De verkoop van dit Een Zevende Gedeelte in gemelde Fondsen zal geschieden in ééne Zitting, *alleen bij opbod.*

Iemand intusschen eenige nadere informatien begeerende, vervoege zich ten Kantore van genoemde Notarissen, aan het Westnieuwland te Rotterdam; zullende de onder N.s 1, 2, 3 en 4 vermelde Percelen twee dagen vóór en op den dag der veiling door een ieder kunnen worden bezigtigd.

(*Zie verder het Bijvoegsel.*)

Te *Rotterdam*, bij JAN ARRENBERG & Co.

BIJVOEGSEL, behoorende tot de *Rotterdamsche Courant* van Donderdag den 19 Junij 1845, n.° 73.

'S GRAVENHAGE den 18 junij.

Z. Exc. de Minister van Finantien ving, in de avondzitting van gisteren, zijne reeds vermelde redevoering aan met te zeggen, dat hij, bij de aanbieding dezer begrooting, niet gedacht had dat zij zulk een zwaren tegenstand zou ondervinden. Het was toch de eerste vrucht van veel arbeids en inspanning en van veel vooruitgang in het finantiële, gelijk dit door zoo vele leden is erkend. Hij meende, dat de begrooting het bewijs opleverde van het doen van een grooten stap op den weg tot herstel van 's Rijks finantien, welke gewigtige taak hij zich, op het einde zijns levens, tot behoud van het Vaderland, voor oogen heeft gesteld. Of hij zich aán eene ijdele begoocheling heeft schuldig gemaakt, zal de uitkomst dezer beraadslagingen bewijzen. Z. Exc. vangt aan met te herinneren wat hij in de aanspraak, bij de aanbieding dezer begrooting, gezegd heeft. Vroeger hoorde men slechts van te korten, thans wordt er gelukkig van overschotten, van goede saldo's gesproken; de opbrengst der belastingen verbetert; dat zijn blijde teekenen des tijds, die voor geene tegenspraak vatbaar zijn, omdat zij op cijfers zijn gegrond. Hij bestrijdt de door een der leden ontwikkelde meening, dat al de genomen groote maatregelen slechts palliativen waren, en dat men binnen weinige jaren weder op dezelfde hoogte als vroeger komen zou. Z. Exc. heeft nooit ontkend, dat het tijdvak van zes jaren, van 1844 tot 1850, een moeijelijke tijd was, maar dat, wanneer men het jaar 1850 bereikt had, men dan in behouden haven zou zijn. Vermindering van uitgaven en verbetering van inkomsten was het doel van al de tot dus verre genomen maatregelen, en op die wijze zal het alleen mogelijk wezen tot het herstel van 's Lands finantien te geraken. De oorzaken, die thans een gewigtigen invloed uitoefenen op de aangeboden begrooting voor 1846 en 1847, zullen dit evenzeer doen op die voor 1850 en volgende jaren: Er bestaat alle hoop dat, na 1850, het evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven geheel zal hersteld zijn. Z. Exc. durft dan ook vertrouwen, dat de ondersteuning en goedkeuring hem thans niet zal ontbreken, en dat dit hem tot aanmoediging strekken zal, om op den weg van herstel voort te gaan.

Z. Exc. gaat vervolgens na de vier soorten tegenstanders, die zich, tot bestrijding der begrooting, vereenigd hebben.

1.° De eersten, zijnde slechts enkelen, trachten de tot stand gebragte bezuinigingen te verkleinen en geven in het algemeen te kennen, dat er nog meer moet worden bezuinigd. Men erkende, dat er *f* 400,000 bezuinigd was. Z. Exc. verklaart echter, dat deze bezuinigingen *f* 800,000 beloopen; maar al beliepen zij ook slechts *f* 400,000, dan mag dit als zeer aanzienlijk beschouwd worden, na de vele vroeger gemaakte aanmerkelijke besparingen. Z. Exc. meent, dat er op dit oogenblik niet meer bezuinigd kan worden, doch verzekert dat de Regering daarmede voort zal gaan, daar waar en wanneer het slechts mogelijk is. Z. Exc. betoogt, dat, wanneer deze begrooting vergeleken wordt met de uitgaven van den Staat, gedurende onze vereeniging met België, ja met de uitgaven van vroegeren tijd, bij voorbeeld van de jaren 1806, 1807 en 1808, men zal moeten toegeven, dat het cijfer niet te hoog is; dat het bedrag overeenkomt met de wezenlijke behoeften des Rijks, en ieder Minister zal, bij de afzonderlijke behandeling der hoofdstukken, toonen, dat voor het oogenblik de bezuiniging de uiterste grens heeft bereikt.

2.° Men heeft gemeend dat de ontvangsten, waarop men rekent, de uitgaven niet zullen bestrijden. Tot wederlegging van deze tegenspraak brengt Z. Exc. bij, dat de belastingen in 1844 werkelijk hebben opgebragt *f* 52,721,000, terwijl bij de tegenwoordige raming voor 1846 en 1847 slechts gerekend wordt op een bedrag van *f* 52,251,000, zoodat de raming beneden de werkelijke opbrengst is gebleven met *f* 470,000. De belastingen gedurende de eerste vijf maanden van 1844 hebben opgebragt eene som van *f* 17,051,000, en die gedurende hetzelfde tijdsbestek van 1845 *f* 17,342,000, zoodat zij in 1845 *f* 300,000 meer hebben bedragen. Desniettegenstaande heeft men zich bij de tegenwoordige raming aan de opbrengst van 1844 gehouden. Uit deze opgaven blijkt tevens, dat de vrees die bij velen en ten deele ook bij Z. Exc. bestond, dat de belastingen, ten gevolge van de in het vorig jaar genomen buitengewone maatregelen, minder zouden opbrengen, geheel en al illusoir is. Hij heeft alle reden om te gelooven, dat de zwarte denkbeelden omtrent de opbrengst der belastingen over dit en volgende jaren zich niet zullen verwezenlijken. De zekerheid, dat de finantiële crisis geëindigd is, oefent allerwege den weldadigsten invloed uit. Naar zijne rapporten is het algemeen welzijn, door de uitvoering der wet van 6 maart 1844, geenszins verminderd. Rust en kalmte hebben de plaats ingenomen van de *malaise*, die men vroeger waarnam.— Het is waar, onder de middelen treft men aan de opbrengst van verkochte domeinen; dit is gebruik maken van zijn kapitaal, vermindering van eigendom. Maar daartegen staat over vermindering van schuld, die bij de begrooting voorgesteld wordt, en daardoor wordt de vermindering van eigendom opgewogen. — Het is waar, er zal voor de rente van de geldleeningen voor het Haarlemmermeer in 1846 en 1847 zorg gedragen moeten worden. Er bestaat intusschen alle mogelijkheid, dat deze uitgave door vermeerderde opbrengst, of door andere middelen buiten bezwaar der ingezetenen, zullen kunnen worden bestreden.

3.° Er bestaat bij sommigen gebrek aan vertrouwen jegens de Regering. Men stemt de begrooting af, om de Regering tot eene herziening der Grondwet te dwingen. Verschillende sprekers hebben juist uiteen gezet, dat men daarin geene aanleiding moet vinden tot afstemming der geheele begrooting. De Regering is niet bevreesd, na de onlangs gehouden stemming, waaruit bleek, dat die meerderheid zelfs niet in de verte de Regering tot de herziening wilde dwingen, dat de Kamer thans dat gevoelen van enkelen zou deelen. Hij vermeent dat de Vertegenwoordigers geen regt hebben om dien dwang uit te oefenen, en wijst op de gevolgen, die uit zoodanige handelwijze zouden kunnen ontstaan.

4.° Velen hebben hunnen tegenstand gegrond op het gebrek eener goede comptabiliteit. Z. Exc. geeft het volkomen toe, dat er in onze wettelijke comptabiliteit gebreken bestaan en dat die kunnen en behooren uit den weg geruimd te worden. Z. Exc. heeft stellig toegezegd, zich daarmede bezig te zullen houden. Wat dienaangaande in den jare 1842 voorgevallen is, ligt buiten de verantwoordelijkheid van Z. Exc. In januarij 1842 is de nieuwe instructie voor de Rekenkamer ingevoerd, en het was geenszins voorzigtig, om te spoedig op die wet terug te komen, of eene nieuwe comptabiliteit op die wet te gronden. Men behoorde de werking van de wet op de Rekenkamer eenigen tijd af te zien. Z. Exc. merkt op, dat die wet, die tot vele bezwaren in de uitvoering heeft geleid, hare geboorte verschuldigd is aan den grooten aandrang van de Kamer bij de behandeling eener begrooting. De Minister gelooft, dat het onverantwoordelijk zou geweest zijn, op een oogenblik dat hij zulke groote finantiële maatregelen moest ondernemen en besturen; dat hij zorg dragen moest, dat er geene minuut verloren ging, en dat daarvan zulke groote belangen afhingen, op zulk een oogenblik aan het stelsel van comptabiliteit de handen te slaan en het door het aanbieden van nieuwe wetten te verzwakken. Veel is er in de laatste jaren gedaan, groote uitkomsten zijn verkregen, veel is tot stand gekomen. Men heeft dit daaraan te danken, dat het een na het ander geschied is en dat men niet alles te gelijk heeft omvergehaald. Het stelsel van comptabiliteit kan dan ook nu eerst in aanmerking komen. Z. Exc. kan geene toezegging doen omtrent hetgene in de daartoe betrekkelijke wet zal worden voorgesteld; geene beloften afleggen omtrent den inhoud van wetten, van dien omvang en van dat belang. Zijn wensch is het, het stelsel van comptabiliteit op andere grondslagen te vestigen, en wel in een geest van gematigden vooruitgang. Z. Exc. stelt grooten prijs op den constitutionelen regeringsvorm; maar het valt niet te loochenen, dat de discussien en overwegingen met de Kamers veel tijd aan de Raadslieden der Kroon ontnemen. De behandeling eener tweejarige staatsbegrooting rooft veel tijd. Indien dat werk nu geheel op nieuw moet worden ondernomen, zal er dan mogelijkheid bestaan, om nog vóór het einde des jaars eene op goede grondslagen gevestigde wet op de comptabiliteit daar te stellen?

Bij de behandeling van die wet zal het te pas komen te vragen, hoe de begrooting voortaan zal worden ingerigt, verantwoord en afgesloten. Wat aangaat de staten, die tot grondslag der begrooting strekken en welke men meer gespecificeerd verlangt, gaat Z. Exc. na, wat daaromtrent vroeger hier te Lande bestond, welke weg thans gevolgd wordt en wat elders deswege plaats vindt. Vroeger bevatte de wet slechts een massaal cijfer, maar werden er tot onderrigt van de leden gespecificeerde staten gedrukt, die echter geen deel der wet uitmaakten. Thans is dit laatste het geval en bovendien worden er zeer uitgebreide gespecificeerde staten aan de Kamer medegedeeld.

Men heeft vele bedenkingen gemaakt over de gedurige af- en overschrijvingen, die er plaats vinden, maar deze worden gewettigd door de wet, en uit dien hoofde zou men nu eene begrooting afstemmen! Wat zijn departement betreft, hebben die af- en overschrijvingen geenszins bovenmatig plaats gehad.

Het jaarlijksch verslag van den staat der geldmiddelen voldoet niet, zegt men, aan de voorschriften der Grondwet; maar wanneer men het onbevooroordeeld inziet, dan zal men ontwaren dat hier vooruitgang bestaat, en Z. Exc. zegt toe, dat het verslag in volgende jaren nog uitvoeriger wezen zal. Aan alle toezeggingen door de Regering, het zij in hare antwoorden, het zij bij aanspraken gedaan, zal, bij volgende begrootingen, stipt gevolg worden gegeven.

Wat de Rijks fondsen aangaat, beaamt Z. Exc. de meening, dat het slechts tot eene nuttelooze verhooging van het cijfer der begrooting strekken zou, om die alle op de begrooting te plaatsen. Maar hij mag niet ontveinzen, dat het hem bevreemd heeft, dat men thans er op aandringt, om het fonds van den arbeid in de gevangenissen enz. weder van de begrooting af te nemen en afzonderlijke regelingswetten daarvan vast te stellen. Het was toch op het verlangen dezer Kamer zelve, dat dit en andere fondsen op de begrooting zijn gebragt. Overigens zijn de fondsen voor het grootste gedeelte op de wet gegrond. Z. Exc. gelooft, dat de wet nopens de Rekenkamer de bevoegdheid geeft, om de fondsen al dan niet op de begrooting te brengen. Hoe dit ook zijn moge, in 1842 waren er geene fondsen, die door de Rekenkamer konden worden verevend, en de aanmerkingen kunnen derhalve op dat jaar niet slaan. Misbruiken, die vroeger maar al te zeer hebben plaats gevonden, zijn thans onmogelijk. Vroeger deed men uitgaven, die niet op de wet gegrond waren, en thans kan er geene uitgave geschieden dan die op eene wet gegrond is.

Ook heeft men geklaagd over het te laat inkomen van de algemeene rekening over 1842, en daarop grondde men almede zijne afkeuring. Het is zoo, door de schuld van het Departement van Finantien is die rekening te laat aan de Rekenkamer toegezonden. Maar is het te verwonderen dat de zwaarwigtige bezigheden, die in 1844 het hoofd des Ministers vervulden, hem hebben belet op alle bijzonderheden zoo naauwkeurig het oog te houden, en is het te misprijzen, dat hij groot vertrouwen stelde in de nakoming van dergelijke verpligtingen door zijne ambtenaren? Ten deele is die nalatigheid ook aan de omslagtigheid der boekhouding toe te schrijven; maar die rekening is ook zoo laat niet ingekomen. Zij werd den 20 maart aan de Rekenkamer toegezonden; zij werd aan den Voorzitter der Kamer medegedeeld; zij ligt voor elk lid ter inzage. Bovendien, nergens heeft de Grondwet de aanneming der begrooting afhankelijk gesteld van het toezenden dezer rekening of van andere finantiële stukken. De Regering kan geene rekening aan de Kamer zenden dan die door de Algemeene Rekenkamer is afgesloten, en op deze wijze zou de Rekenkamer het in hare hand hebben de goedkeuring der begrooting tegen te houden. Zijne Exc. merkt ook op, dat men aan de rekening van 1842 eigenlijk niets heeft tot beoordeeling der tegenwoordige begrooting voor 1846 en 1847.

Men heeft gezegd, dat de overgelegde rekening niet voldoende is en niet aan de voorschriften der Grondwet beantwoordt. Die vorm van afrekening is echter door de Rekenkamer krachtens de wet goedgekeurd en vastgesteld, en dit kan alzoo geen bezwaar opleveren.

Wat aangaat de verslagen van de Rekenkamer, de hoofden der departementen van algemeen bestuur zijn hier ter verdediging van de begrooting, niet om zich te verantwoorden tegen beschuldigingen van de Rekenkamer. Hij eerbiedigt de strekking, het doel en de daarstelling van dat staatscollegie. Haar pligt brengt mede, om op de minste kleinigheden te letten. Zij mag niets over het hoofd zien; maar staatslieden mogen op dergelijke wijze niet handelen. Hij stemt toe, dat de Rekenkamer in sommige opzigten in den eersten tijd ook bij zijn departement, bij mindere ambtenaren, niet die medewerking gevonden heeft, waarop zij regt had. Tusschen zijn departement en dat collegie zijn de meeste bezwaren uit den weg geruimd, of zullen dit weldra zijn. Z. Exc. brengt onderscheiden voorbeelden bij der moeijelijkheden, waaraan de hoofden der ministerien blootgesteld zijn, ten gevolge van de stiptheid en naauwkeurigheid der Rekenkamer. De Ministers gevoelen dus zelve de noodzakelijkheid eener betere wet op de comptabiliteit, en de Regering zal niet achterblijven, aan dat verlangen van zoo vele leden te voldoen. Daartoe wordt gelegenheid en tijd gevorderd, en een en ander zal juist door de vaststelling der begrooting verkregen worden.

Z. Exc. resumeert zich ten slotte. Hij meent, dat men erkend heeft, dat deze begrooting bewijzen oplevert van vooruitgang, maar dat men het er voor houdt, dat er nog niet genoeg is gedaan. Hij vraagt het echter, of men, om eene wet te verkrijgen, of omdat men de toekomst voor onzeker houdt, de gewigtigste belangen op het spel zou willen zetten, en of een grooten stap van vooruitgang van den kant der Regering door eene afstemming der begrooting door de Kamer moet worden beantwoord. Wanneer Z. Exc. zich herinnert, wat zoo vele leden verklaard hebben nog van hem te verwachten, onderanderen de herziening van het geheele belastingsstelsel en zoo vele andere zaken, dan zou hij vreezen, indien hij geene ondersteuning verkreeg, dat menschelijke kracht daarvoor te kort zou schieten. Hij hoopt alsnog dat vele leden de volstrekte onmogelijkheid zullen inzien, dat er vóór de vaststelling der begrooting aan hunnen overigens billijken wensch kan worden voldaan, en dat zij in allen gevalle eene begrooting zullen aannemen, die voor de Regering een rustpunt zal daarstellen, om zich met vele andere gewigtige aangelegenheden te kunnen bezig houden.

De heer *van Dam van Isselt* achtte zich verpligt, uit eerbied voor de Vergadering en voor zichzelven, eene onparlementaire uitdrukking van Z. Exc. te beantwoorden. Hij betwist namelijk Z. Exc. het regt, om de afgevaardigden des volks te verbieden, dat zij geen dwang mogen stellen, in plaats van regt. Van waar ontleent de Minister die bevoegdheid? Onedelmoedig is het, wanneer hij het doet omdat men welligt gering in getal is; dat getal kan echter aangroeijen. De minderheid op dit oogenblik kan eenmaal in eene meerderheid veranderen. Hij hoopt dat, op het oogenblik van haren triomf, zij beter dan de Minister het gevoelen van andersdenkenden zal weten te eerbiedigen. De Minister heeft een gevaarlijk antecedent gesteld voor de onafhankelijkheid van den Volksvertegenwoordiger; eene onafhankelijkheid die hij niet veil heeft voor een Minister, hij zij wie hij zij.

Z. Exc. de Minister van Finantien begrijpt niet juist, waarop het gezegde door den vorigen redenaar eigenlijk slaat, en vraagt hem, wat hij dan toch in zijne rede gezegd heeft.

De heer *van Dam* antwoordt, dat hij opgeteekend heeft, dat de Minister gezegd heeft, dat de Vertegenwoordigers geen dwang mogen stellen in plaats van regt.

De Minister geeft te kennen, dat die woorden op die wijze niet door hem zijn uitgesproken, maar dat hij gezegd heeft, dat de Afgevaardigden, dusdanig handelende, dwang zouden kunnen stellen in plaats van regt.

Ook de heer *Luzac* heeft, alvorens men tot de stemming overging, nog eenige woorden gesproken.

ROTTERDAM den 18 junij.

Den 16 dezer, des namiddags, arriveerde te Hellevoetsluis *Julius*, H. Niejahr, van Rostock; den 17den, des morgens, *Courier*, P. Konow, v. Rostock, en zeilden *Juno*, W. J. Chevalier, en *Ardjoeno*, H. Eeltjes, naar Batavia, en *Hutton*, R. Tindall, naar Sunderland; de wind O.

Den 16 dezer, na posttijd, is in de Maas niets gepasseerd. Den 17den, voor posttijd, zijn binnengekomen *Hermanna*, J. J. Das, *Jenke Hooites*, G. H. Carst, en *Scandinavien*, N. T. Bruun, van Rostock; *Aurora*, R. E. Betten, van Straalsund; *Klazina*, G. R. Kars, van Kopenhagen, en zeilde *Frédéric*, J. Duret, n. Bordeaux, en stoomde in zee *Batavier*, D. Dunlop, naar Londen. Gisteren en heden tachtig haringbuizen naar zee gezeild; de wind O. ten Z.

Den 17 dezer, des morgens, zeilden van Maassluis *Samaritan's Hope*, J. Bell, naar Newcastle; *op Hoop van Zegen*, M. van Rossen, *Drie Gebroeders*, P. Valk, *N.° 1 van de Haringreederij*, H. de Kromme, *N.° 2 van de Haringreederij*, J. Strijbos, allen n. de Noord Zee, en *Vrouw Alida*, J. J. Scholtens, naar Stettin; de wind Z. O.

Van Hellevoetsluis meldt men den 18 dezer, dat de schepen, die den vorigen dag uitzeilden, wel in zee gekomen zijn, behalve het schip *Juno*, kapitein W. J. Chevalier, dat voor het Pampus geankerd is. Den 17den, des namiddags, arriveerde *Hortensia*, W. Ombeck, v. Aarhuus, en zeilden *Kleinkinderen*, A. den Breems, naar Kirkaldy; *Isabella*, J. Kydd, naar Archangel, en stoomde in zee *Shannon*, R. Kempston,

naar Lissabon. Den 18den, des morgens, is door de stoomboot *Kinderdijk* in zee gesleept het fregatschip *Prinses Marianne*, kapitein J. A. Scott, n. Batavia, en zijn binnengekomen *Friedrich*, J. Stormer, van Wolgast, en *Enigheden*, J. C. Muller, van Holmstrand; de wind N. W.

Den 17 dezer, na posttijd, is in de Maas niets gepasseerd. Den 18den, voor posttijd, zeilden *Thetis*, W. de Zeeuw Baggus, naar St. Ubes; *Sjoumenta*, H. H. Scholtens, naar Liverpool; *Pedestrian*, E. Henderson, naar Shields, stoomde in zee *Giraffe*, R. Stranack, n. Londen, en arriveerde *Anna*, N. Hansen, van Horsens; de wind Z. Z. W. en W.

Den 18 dezer, des morgens, zeilden van Maassluis *Amazon*, J. Wright, n. Newcastle; *Hesperus*, B. J. Wilderman, n. Stockholm; *Fortuna*, J. M. Svending, n. Christiaansand, en *de Eendragt*, J. Firet, naar de Noord Zee; de wind Z. W.

Den 16 dezer zijn in Texel binnengekomen C. P. Kuyper van Panaroekan, H. Douglas en S. J. Wulff van Bahia en A. W. Jansson van Christinestad, als ook den vorigen dag J. J. de Vries van Newcastle; uitgezeild J. Smith naar Hartlepool, T. Trueman n. Sunderland, G. Cafiero naar Bergen en H. H. Nieboer naar Drammen.

Den 17 dezer zijn in Texel binnengekomen G. C. Smith v. Londen en H. C. Lund v. Kopenhagen; uitgezeild T. S. Deinum n. Batavia, H. P. Lukkien, W. A. Hendriks en P. H. Puister naar Londen, G. Thompson naar Hartlepool en J. H. Gust naar Spalding.

Kapitein A. Plokker, van Soerabaya in Texel binnen, heeft den 31 maart, op 34 gr. 42 min. zuiderbreedte en 25 gr. 32 min. oosterl., gepraaid het barkschip *Henrietta Klasina*, kapit. F. J. Hoffman, van Probolingo naar Amsterdam.

Den 12 dezer is bezuiden het dorp Calandsoog gezonken het bremer schoonerschip *Caroline*, beladen met steenkolen, naar Bremen bestemd. Het volk heeft zich met de boot gered en is behouden aan den wal gekomen, doch het schip en lading zijn geheel weg.

Den 15 dezer zijn in het Vlie binnengekomen G. A. Rydberg van Helsingfors en B. Röfer van Bremen; uitgezeild H. Rosenburger naar Middlesborough, en uitgestoomd J. H. Savert naar Hamburg.

Den 16 dezer zijn in het Vlie binnengekomen W. T. Kuiper van Koningsbergen, H. O. Sap, G. L. Swart en A. W. de Jong van Stettin, S. J. Jaski van Wismar, H. R. Dood van Hamburg en J. C. Stücke van Bremen; uitgezeild P. Stehr naar Hamburg.

Den 13 dezer is te Terschelling binnengekomen A. J. Berentsen van Drammen.

Den 14 dezer is in de Zoltkamp binnengekomen C. A. Boomgaard van Hull; uitgezeild den 12den S. T. Kramer en B. H. Schuur, den 12den H. R. de Haan en J. van Wijk, en den 14den G. A. Boomgaard, allen naar Londen.

Den 11 dezer is van Delfzijl vertrokken H. W. Drent n. Liverpool.

Den 13 dezer zijn te Vere ter reede gekomen de nederlandsche kof *de Onderneming*, kapitein W. Nachtegael, en de engelsche schooner *John and Frederick*, J. Lappage, beiden van Seaham n. Middelburg.

VLISSINGEN den 16 dezer. Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen J. F. Muys van Londen, J. F. Ahrens en H. J. Krohn van Riga, J. J. Kuper van Pillau, E. G. Broekema van Straalsund, A. Appelmann en J. Doyen van Greifswald, C. Agrell van Rostock, J. N. Svarrer van Malmoe, H. Jessen van Randers, N. Röhrden van Neufeld, G. A. de Vries v. Carolinerzijl, en doorgestoomd T. Jackson van Londen; uitgezeild H. H. Kramer n. Livorno, H. C. Roskamp naar Londen, J. H. Weijerts naar Hull en J. G. Engel naar Memel, allen van Antwerpen.

Te New-York is gearriveerd F. C. Radmann van Boston, om de lading voor Amsterdam vol te maken; te Livorno J. J. Koster van Amsterdam; te Genua E. A. Niehoff van Newcastle; te St. Ubes A. van der Windt v. Amsterdam; te Havre W. J. Bakker v. Rouaan; te Cardiff J. R. Berghuis van Belfast; te Liverpool J. Stuveling van Cork; te Southampton H. J. Top van Amsterdam; te Shields P. S. Gruppelaar en A. E. Koning van Hull; te Plymouth W. Dark van Rotterdam; te Grimsby J. Davis van Dordrecht; te Hamburg C. C. van Cammenga van Batavia, W. Reents, P. H. Nissen en H. von Ehren, en te Altona H. J. Westers, allen van Amsterdam; te Swinemünde A. G. Nieveen van Londen, H. Westhus v. Rotterdam, R. J. Jonker van Bremen, S. G. Postema en H. H. Koster, te Dantzig P. Meints, allen van Amsterdam, en J. Walsh van Dordrecht; te Pillau T. M. Jaski en te Frederikstad L. Kroefting van Amsterdam; te Kopenhagen H. J. Schreuder van Stolpemunde, K. W. Nieboer v. Randers, H. G. Lever van Antwerpen en A. Dam van Amsterdam.

De schepen *Maria*, kapitein S. J. Rotgans jr., *Anna*, S. B. de Jong, *Fennegina*, H. B. de Jonge, en *de Vriendschap*, W. J. Visser, allen van St. Ubes naar Riga, *Carolus*, B. J. Röttgers, van Rotterdam naar Koningsbergen, *Meinkina*, J. H. Dik, en *Abrahamina Henrietta*, E. H. Kok, van Amsterdam naar St. Petersburg, zijn den 10 dezer de Sond gepasseerd.

De bark *Geertruida*, kapit. G. Blom, van Amsterdam n. Batavia, is den 9 dezer, in goeden staat zeilende, op de hoogte van Wight gepraaid.

Het schip *Juffer Garrelts*, kapitein J. J. Koerts, van Libau naar Nantes, is den 12 dezer Deal gepasseerd.

Het fregatschip *Hendrika*, kapitein J. Admiraal, van Rotterdam naar Batavia, was den 13 dezer op de hoogte van Douvres.

CARGA-LIJST.

MOSAMBIQUE, T. J. J. BOUMAN, van *Batavia*.

4710 balen Koffij, 2247 kranj. Suiker, 84 k. Cochenille, 61 zakk. Kaneel en 678 blokk. Tin, Ned. Handel-Maatschappij.

GIRAFFE, R. STRANACK, van *Londen*.

132 platen IJzer, *Grobé en Sander*; 28 staven IJzer, *Kreglinger en Co.*; 12 pakk. Koper, *W. P. Knaepen*; 29 kisten Lacdije, *A. Ellerman*; 3 pakk. Koopm., *S. A. le Vino en Co.*; 2 dito dito, *Boutmy en Co.*; 4 dito dito, *C. Reincke*; 3 k. Linnen enz., *C. L. Ringrose en Co.*; 4 pakk. Koopm., *F. Carp*; 6 dito dito, Diversen; 130 bladen en 2 pakk. Koper, *Z. Kemper*, te Amsterdam; 2 kisten Koopm., *Brandon en Co.*, Amsterd., en 213 pakk. Diversen, Order.

BATAVIER, D. DUNLOP, van *Londen*.

3 kisten Koopmanschap, *P. A. van Es*; 6 k. Thee, *Nijgh en Montauban van Swijndregt*; 1 k. Koopm. en 1 k. Zijde, *de Kuyper en Co.*; 25 k. Schellak en 7 v. Koffij, *D. H. en W. Pompe*; 6 k. Gom, *van der Hoop, Thooft en Co.*; 5 k. Schellak en 1 b. Koopm., *W. A. Fuchs en Co.*; 120 k. Rijst, 10 k. Indigo en 2 coll. Koopm., *S. A. le Vino en Co.*; 4 fusten Bier, *P. van Ommeren*; 48 vaten Salpeter, *F. Moll*; 1 k. Koopm. en 2 k. Indigo, *C. L. Ringrose en Co.*; 4 pakk. Koopm., *Levetsan en Co.*; 13 k. Thee, *J. von Ommeren Fz. en Co.*; 3 b. Vellen, *Boutmy en Co.*; 850 ps. Hout, *L. Mayer en Co.*; 100 ps Huiden, *Eckstein en van de Velde*; 75 coll. Koffij en 2 fust. Wijn, *Gillay en Posché*; 5 f. Wijn, *F. Carp*; 31 stukken IJzer, Ned. Stoomb.-Maatschappij; 9 bondels Huiden, 2 k. en 1 pak Koopm., *W. van Houten*; 2 k. Chemicalien en 21 vaten Arsenica, Order.

REBECCA & ELIZABETH, P. SMITH, van *Newcastle*.

1 lading Cinders en 14000 Vuursteenen, *W. Hoven*.

ELIZABETH, J. PROUD, van *Seaham*.

1 lading Steenkolen, *A. v. d. Leeuw en Zn. en Co.*

MINERVA, H. DONALD, van *Kirkaldy*, *Leith* en *Aberdour*.

4 balen Linnen Garens, *C. L. Ringrose en Co.*; 30 dito dito, 50 v. Levertraan en 92 ton Steenkolen, Order.

COURRIER, P. KONOW, van *Rostock*.

44 last en 26 sch. Rogge en 150 Matten, *Mensing en de Kuyper*; 24 last Rogge en 120 Matten, *A. Struth en Co.*; 8 last Gerst, 30½ last Rogge en 180 Garniermatten, Order.

JULIUS, H. NIEJAHR, van *Rostock*.

1 lading Gerst en 300 Garniermatten, *Mettenius, Reepmaker en Co.*

DE VROUW ANTJE, K. D. EKAMP, van *Elbing*.

113 v. Raapolie en 280 schepels Rogge, *Pluygers en Hauck*.

ANNE KATRINE, B. HANSEN, van *Sarkiöbing*.

775 tonnen Gerst, *Mettenius, Reepmaker en Co.*

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.

Te Rotterdam:

BELFAST, het Nederl. Schoener-Kofschip *Vrouw Henriette*, kap. *H. F. Klie*. Adres bij *Kuyper, van Dam & Smeer*.

DANTZIG, het Nederl. Kofschip *de Vriendschap*, kapitein *H. K. Meier*; vertrekt 19 dezer. Adres bij *Seeuwen & Co.*

ELSENEUR en KOPENHAGEN, het Deensch Jagtschip *Anne Katrine*, kapitein *B. Hansen*. Adres bij *Kuyper, van Dam & Smeer*.

HAMBURG, het Nederlandsch Smakschip *Eendragt*, kapit. *O. G. Stuit*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

HAMBURG, het Nederlandsch Smakschip *de Jonge Willem*, kapitein *P. D. Douwes*, om ten spoedigste te vertrekken. Adres bij *Seeuwen & Co.*

KOPENHAGEN, het Deensch Sloepschip *Elisabeth*, kapitein *N. R. Nissen*. Adres bij *Seeuwen & Co.*

LEITH en KIRKALDY, het Eng. Schoonerschip *Minerva*, kapitein *M. Donald*. Adres bij *Christ. Reincke* en bij *Geo. Levingston*.

LIVERPOOL, het Nederl. Schoener-Kofschip *Jacomina*, kapit. *H. C. Schuth*; ligt gereed. Adres bij *Kuyper, van Dam & Smeer*.

LONDEN, het Engelsch Schoonerschip *Commercial Packet*, kapitein *Richard Hart*. Adres bij *Christ. Reincke* en bij *Geo. Levingston*.

LONDEN, het Engelsch Schoonerschip *Earl Bathurst*, kapitein *D. Kennedy*; vertrekt Saturdag den 21 dezer. Adres bij *Ph. van Ommeren*.

LONDEN, het Engelsch Schoonerschip *William*, kapitein *W.m Soanes*. Adres bij *Ph. van Ommeren*.

ST. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip *Zeemeeuw*, kapit. *D. M. Noordhoek*. Adres bij *Kuyper, van Dam & Smeer*.

STETTIN, het Pruissisch Galjas *Carl Wilhelm*, kapitein *J. D. Bartels*. Adres bij *Kuyper, van Dam & Smeer*.

STETTIN, het Nederlandsch Kofschip *de Vriendschap*, kapitein *T. Wijnstok*, om ten spoedigste te vertrekken. Adres bij *Seeuwen & Co.*

STOCKTON, het Engelsch Schoonerschip *Provident*, kapitein *Rich.d Blakey*. Adres bij *Seeuwen & Co.*

PRIJZEN VAN EFFECTEN TE AMSTERDAM, 18 JUNIJ.

Nederl., Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pc. 64 a $64\frac{1}{8}$, gebl. 64; id. 3 pc. 78 a $78\frac{1}{8}$; idem 4 pc. $100\frac{1}{2}$ a $100\frac{5}{8}$, gebl. $\frac{9}{16}$; Amort.-Syndicaat $4\frac{1}{2}$ pc. $100\frac{1}{4}$; idem $3\frac{1}{2}$ pc. $93\frac{5}{16}$; Aand. Handel-Maatschappij $4\frac{1}{2}$ pc. $154\frac{3}{8}$ a $154\frac{1}{2}$; Oostind. Leen. 1844, 4 pc. $100\frac{1}{4}$ a $100\frac{1}{2}$, gebl. $\frac{3}{8}$; Aand. Arnh. Spoorw. $4\frac{1}{2}$ pc. $113\frac{1}{4}$. *Rusland*, bij *Hope & Co.*, 5 pc. $108\frac{1}{2}$; Negot. 1840, 4 pc. $93\frac{7}{8}$; id. bij *Stieglitz & Co.*, 4 pc. $92\frac{9}{16}$. *Spanje*, bij *Ardoin*, 1835, 5 pc. $25\frac{1}{8}$ a $25\frac{3}{16}$, gebl. $\frac{3}{16}$; id. Onbep. 5 pc. $23\frac{3}{4}$ a $23\frac{13}{16}$; Coup. $25\frac{1}{8}$ a $25\frac{3}{16}$; Binnenl. 3 pc. $31\frac{13}{16}$ a $31\frac{15}{16}$, gebl. $\frac{13}{16}$. *Portugal*, te Londen, 3 pc. $67\frac{1}{8}$ a $67\frac{3}{16}$. *Oostenrijk*, Metalliek 5 pc. $112\frac{1}{2}$. *Polen*, Loten 1835, *f* $154\frac{1}{2}$ a 155. *Columbia*, ex *Venezuela*, 5 pc. $14\frac{9}{16}$ a $14\frac{7}{8}$, gebl. $\frac{1}{4}$.

Den 17 dezer waren te Antwerpen de 5 pc. *Ardoins* $24\frac{3}{4}$.

PRIJZEN VAN EFFECTEN TE ROTTERDAM, 18 JUNIJ.

Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pc. $64\frac{3}{16}$; id. id. 4 pc. $100\frac{9}{16}$ l. k., $100\frac{5}{8}$ h. k. Spanje, onbepaalde stukken 5 pc. $23\frac{7}{8}$ l. k., 24 h. k.; Binnenl. 3 pc. $32\frac{1}{2}$ l. k., $32\frac{5}{8}$ h. k. Rusland, bij *Stieglitz & Co.*, 4 pc. $92\frac{5}{8}$. Keur-Hessische Loten *f* 78.

WISSELKOERS TE ROTTERDAM,
den 17 Junij:
Londen.. 2 maanden, *f* 12. 20, kort *f* 12. $27\frac{1}{2}$.

SCHIEDAM den 18 Junij:

Jenever, het Ned. Vat, zonder Fust,	*f* 16. 75	zonder de belasting.
Amst. Proef het Ned. Vat, „ „	- 18. 00	

⁂ Voor een Fatsoenlijk MAN, die een Kapitaal van p. m. ***f* 30,000** kan aanbrengen, biedt zich de gelegenheid aan om **AANDEEL** te verkrijgen in eene **Belangrijke Winstgevende TRAFYK**, uitgeoefend wordende in deze Provincie, en aan de Werkzaamheden deel te nemen naar verkiezing; wordende de Interessen van het te fourneren Kapitaal gegarandeerd. Brieven *franco*, onder letter A, bij *H. A. KRAMERS*, Boekhandelaar, op den Visschersdijk, bezijden de Beurs, te Rotterdam.

⁂ Bij toeval *UIT DE HAND TE KOOP* een Fraai aangelegen **TUIN**, voorzien van Exquise **Vruchtboomen** en Vrolijk **Plantsoen**, de Koepel een Vrolijk Uitzigt hebbende op den Bergweg en voor liggende Weilanden. Te bevragen bij *N. A. HOLLANDER*, Mr. Timmerman, Korte-Wijnstraat, B, 143.

⁂ NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

De **Directie** maakt bekend, dat door haar zullen geveild worden, te AMSTERDAM, op DONDERDAG den 3 JULIJ 1845:

40,834 Kanassers en Kranjangs } **JAVA SUIKER**,
400 Kisten } liggende *aldaar*.
10,321 Kanassers en Kranjangs **JAVA SUIKER**, liggende te *Rotterdam*.
2,864 Kanassers en Kranjangs **JAVA SUIKER**, liggende te *Dordrecht*.
1,335 Kanassers en Kranjangs **JAVA SUIKER**, liggende te *Middelburg*.

Waarvan de Notitien met de Veil-Conditien in tijds zullen worden uitgegeven.

Amsterdam den 3 Junij 1845.
VAN DER OUDERMEULEN, *President*.
T. SCHUURMAN, *Directeur, fung. Secretaris*.

⁂ *De Commissie van Oppertoezigt over het Stads Algemeen Armbestuur te Rotterdam* is voornemens, onder nadere goedkeuring van de Edel Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouders, op Donderdag den 26 Junij 1845, des namiddags ten 5 ure, in het Oudemannenhuis alhier, aan Ingezetenen dezer Stad aan te besteden: de **Levering** van ***Rundbeesten, Boter, Zout, Groene Zeep, Koffij, Thee, Kaarsen, Patent-*** en ***Raapolie, Sunderlandsche-*** en ***Rhoerkolen, Bruin Laken, Roode Baai, Vlaamsch-, Ruw-, Zwart-, Osnabrugsch-*** en ***Bylevelds-Linnen, Vriesch Bont, Blaauwe*** en ***Witte Boezel, Vrouwendoeken, Wollen Garens, Zoolleder, Getouwde Kalfsvellen, Schrijfpennen*** en ***Schrijfpapier*** en ***IJzeren Kribben.*** En zulks volgens de Voorwaarden van Aanbesteding, die, zoo in het Oudemannenhuis als in het Stads Armhuis alhier, ter lezing liggen.

⁂ PUBLIEKE VEILING, op Maandag den 23 Junij 1845, des voormiddags ten half elf ure, in *het Curaçaosche Jagt*, aan den Steiger te Rotterdam, van eene partij van circa 25 Lasten ***Groot-Brabandsche*** **BOEKWEIT**, alhier op Zolder liggende, zoo als zal worden aangewezen. Nadere informatien te bekomen ten Kantore van *JOH.s DE KUYPER & ZOON*.

⁂ VERKOOPING van ***Eiken*** **AFBRAAK**, op MORGEN, Vrijdag den 20 Junij 1845, des voormiddags ten 10 ure, aan het einde van den Haringvliet, bij de 's Lands Werf. *Zegt het voort.*

⁂ JAN BERTRAM BREUKELMAN en PIETER JACOBUS VAN HOUTEN, Makelaars, zijn van meening, op autorisatie van den Heer Agent van Lloyds, op MORGEN, Vrijdag den 20 Junij 1845, des voormiddags ten elf ure, in een Pakhuis in het Groot Entrepôt, aan de Boompjes, wijk A, n.° 138, in het openbaar aan de meestbiedenden om ***Contant Geld*** te verkoopen:

37 Kistjes ***Engelsch*** **BLIK**,

allen meer en min door zeewater nat en beschadigd, aangebragt en gelost uit het van Cardiff gekomen Schip *Catharina Frederika*, Kapitein *H. H. Duintjer*.

En zulks bij Kavelingen, zoo als die genommerd zijn, alwaar dezelve HEDEN en MORGEN te zien zijn.

Nadere onderrigting bij voornoemde Makelaars.

⁂ H. MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT, F. VAN DAM, F. N. MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT, W. VAN DAM *H. H. Zn.* en W. H. MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT, Makelaars te Rotterdam, zullen, als daartoe door de belanghebbenden gelast, op Woensdag den 25 Junij 1845, des namiddags ten 4 ure, in het Locaal op de Scheepmakershaven, letter A, n.° 458, in het openbaar veilen en verkoopen: Het hecht, sterk gebouwd en in 1842 te water geloopen, gekoperd, kopervast en snelzeilend **BARKSCHIP**, genaamd ***ELIZABETH EN JOHANNA***, volgens Rijks Meetbrief lang 34 Ellen 60 Duimen, wijd 5 Ellen 65 Duimen, hol 4 Ellen 61 Duimen, en over zulks groot 401 Tonnen of 212 Lasten Nederlandsche maat, met al deszelfs Staande en Loopend Want, en Rondhout, Ankers, Kettingen, Touwen, Zeilen en verder daarbij behoorende en te verkoopene Toebehooren, op den daarvan af te geven Inventaris vermeld; voorts zoo als hetzelve is liggende in het Zalmgat, aan de Scheepstimmerwerf van de Heeren de Wed. *E. Visser en Zoon*, alwaar hetzelve daags vóór en des voormiddags van den dag der veiling door een ieder kan worden bezigtigd. Nadere informatie bij bovenvermelde Makelaars.

⁂ OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING, op Woensdag den 25 Junij 1845, des voormiddags ten tien ure, aan de Kaasmarkt, wijk H, n.° 49, te Rotterdam, ten overstaan van den Deurwaarder *D. H. CORNE*, van eenige **JUWEELEN, Gouden** en **Zilveren VOORWERPEN**, benevens eene fraaije en zeer solide Partij **MEUBELEN**, als: Secretaires, Commôdes, Consôles, Canapé's, ronde en andere Tafels, Stoelen enz., Spiegels, Pendules, Brandkast en Kisten, Schilderijen, Mans- en Vrouwekleederen, een aantal Werkbanken en Schrijnwerkers-Gereedschappen, fraai ingebonden meest R. K. Godsdienstige Werken, Lessenaars en Mangel, benevens een aantal Koperen Ketels, Blik- en Aardewerk en vele andere Goederen meer; kunnende alles Maandag en Dingsdag vóór den verkoop, van des voormiddags ten 10 tot des namiddags ten 5 ure, worden bezigtigd.

⁂ VERKOOPING, BIJ OPBOD,
VAN **MEUBELEN, HUISSIERADEN** ENZ.

De Notarissen *DALEN en LAMBERT*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van derzelver Principalen, zijn van meening, onder directie van *VAN MARLE en VAN DEN ABEELE*, op Donderdag den 26 Junij 1845, op de gewone uren, aan het Haagscheveer, wijk F, n.° 315, te Rotterdam, publiek aan de meestbiedenden, zonder afslag, te verkoopen: Gouden Repetitie-Horlogie, Gouden Horlogie, gemaakt Goud en Zilver, Porseleinen, Glas- en Verlaktwerk, gemaakte Lijnwaden, Manskleederen, Bedden met derzelver Toebehooren, Katoenen en Wollen Dekens, Matrassen, Ledekanten met derzelver Behangsels, Kabinet, Secretaire, Commode-Kastje, Canapée, Tafels en Stoelen, Spiegels, Prenten in lijsten achter glazen, Pendules en Candelabres met Stolpen, Vloerkleeden, IJzeren Haard en Kagchel, Koper, Tin en andere Goederen meer, benevens Kantoorlessenaars, Toonbank, Bussen en Tonnetjes, Balansen, Schalen en Gewigt, eene Olieton en Maten, Hand- en Steekwagens, enz.; zullende Dingsdag en Woensdag vóór de verkooping, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 4 ure, ter plaatse voormeld, voor een ieder te zien zijn.

⁂ VERKOOPING (BIJ OPBOD) VAN
MEUBELEN, HUISSIERADEN ENZ.

De Notarissen *DALEN en LAMBERT* en *FRANS DIJKMAN*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van derzelver Principalen, zijn van meening, onder directie ven *VAN MARLE en VAN DEN ABEELE*, op Maandag den 30 Junij 1845, op de gewone uren, in de Korte-Hoofdsteeg, wijk I, n.° 398, te Rotterdam, publiek aan de meestbiedenden, zonder afslag, te verkoopen: Gouden Horlogien, Gouden Knipje, Boeken met Gouden Sloten, gemaakt Zilver, Porseleinen, Glas- en Verlaktwerk, gemaakte Lijnwaden, Bedden met derzelver Toebehooren, Katoenen en Wollen Dekens, Glasgordijnen, Ledekanten met derzelver Behangsels, Kabinet, Kast, Bureau, Tafels en Stoelen, Spiegels, Prenten in lijsten achter glazen, Staande Klok met Speelwerk, Vloerkleeden, IJzeren Haard, Pers, Koper, Tin en andere Goederen meer; zullende Vrijdag en Saturdag vóór de verkooping, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 4 ure, ter plaatse voormeld, voor een ieder te zien zijn.

⁂ DIJKGRAAF en HEEMRADEN van den *ZUIDPLASPOLDER*, in Schieland, zijn voornemens op Vrijdag den 27 Junij 1845, des middags ten twaalf ure, te Moordrecht, ten Huize van *J. P. J. van Ewijk*, in *het Posthuis*, in het openbaar aan te besteden: De LEVERING van de benoodigde **STEENKOLEN** ter dienste van het **Stoomgemaal** des genoemden Polders; waarvan de Voorwaarden ter lezing zullen liggen, behalve ter plaatse der Aanbesteding, te Amsterdam, in *het Poolsche Koffijhuis*; te Gravenhage, in *het Zuid-Hollandsche Koffijhuis*; te Rotterdam, in *het Nederlandsche Wapen*, bij FRIJHOFF; te Utrecht, in *den Nieuwen Bak*; te Dordrecht, bij ZAHN, in het Koffijhuis, en te Gouda, in *het Herthuis*, en in *den Zalm*. Zullende drie dagen vóór de Aanbesteding de noodige informatien te bekomen zijn te Moordrecht, ter Secretarie van genoemden Polder.

Te *Rotterdam*, bij JAN ARRENBERG & Co.